ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร เพื่อวางแผนการใช้ที่ดิน ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

นางวิพร ยังเหลือ

เอกสารวิชาการเลขที่ 06-16-46

ส่วนเศรษฐกิจที่ดิน สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2546

ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรเพื่อวางแผนการใช้ที่ดิน ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

นางวิพร ยังเหลือ

เอกสารวิชาการเลขที่ 06 - 16 - 46
ส่วนเศรษฐกิจที่ดิน
สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2546

บทคัดย่อ

พื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลางมีพื้นที่ประมาณ 2,587.84 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ดังกล่าวมีปัญหาทางด้านของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้แก่ ที่ดินรวมถึงพื้นที่ป่าซึ่งเป็นต้นน้ำลำธารได้ถูกบุกรุกทำลายส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดภัยพิบัติต่างๆ เช่น ปัญหาดินเสื่อมโทรม ปัญหาฝนแล้ง แหล่งน้ำตื้นเขินและเกิดอุทกภัยอย่างรุนแรง ดังนั้นเพื่อให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในลุ่มน้ำเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในบริเวณลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมเป็นระบบและให้สมดุลกับธรรมชาติ วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อทราบสภาพทั่วไปของเกษตรกร สภาพการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตพืชและเปรียบเทียบต้นทุนผลตอบแทนโดยวิธีการทางสถิติ ได้ดำเนินการสำรวจตามหน่วยที่ดินซึ่งส่วนวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน จัดแบ่งพื้นที่ออกเป็น 10 หน่วยที่ดิน ซึ่งในแต่ละหน่วยที่ดินจะมีการปลูกพืชที่สำคัญคือ ข้าวเหนียวนาปี ซึ่งเป็นนาดำทั้งหมด ข้าวเหนียวนาปรัง (หว่านน้ำตม) ถั่วเหลือง ยาสูบ ถั่วลิสง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พริกและกระเทียม ครอบคลุมอำเภอเมืองแพร่ หนองม่วงไร่ สอง เด่นชัย สูงเม่นและร้องกวาง ในจังหวัดแพร่

วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ข้อมูลจากหัวหน้าครัวเรือนเกษตร สอบถามสภาพเศรษฐกิจสังคมทั่วไปของครัวเรือน จำนวน 130 ตัวอย่าง และสอบถามเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตทางการเกษตร จำนวน 256 ตัวอย่าง ผลการศึกษาสภาพทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรพบว่ามีอายุเฉลี่ย 49.00 ปี ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 86.40 สภาพทั่วไปของสมาชิกครัวเรือนเกษตรพบว่าจำนวนคนในครัวเรือนเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.02 คน เป็นเพศชายร้อยละ 50.30 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 54.07 สถานภาพการทำงานของคนในครัวเรือน ทำงานร้อยละ 60.95 ไม่ได้ทำงานร้อยละ 39.05 การถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรพบว่า ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นของตนเอง คิดเป็น 8.73 ไร่ หนังสือสำคัญในที่ดินเป็นโฉนดร้อยละ 62.46 การใช้ที่ดินส่วนใหญ่เป็นที่นา 11.07 ไร่ สำหรับภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงินของครัวเรือนเกษตรพบว่า จำนวนครัวเรือนที่มีหนี้สินร้อยละ 87.20 กู้เงินในระบบทั้งหมดเฉลี่ย 276,641.18 บาทต่อครัวเรือนที่กู้ ร้อยละ 56.97 ใช้เงินกู้มาลงทุนในทรัพย์สิน

จากการสำรวจพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลางในการสำรวจ 10 หน่วยที่ดิน 22 กิจกรรม พบว่ามีการปลูก**ข้าวเหนียวนาปี** ถึง 19 กิจกรรม ข้าวเหนียวนาปีและปลูกกระเทียมเป็นพืชครั้งที่ 2 หน่วยที่ดินที่ $16.1I_1$ ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดทั้งระบบสูงสุดเฉลี่ยไร่ละ

13,965.00 บาท ตามลำดับ ข้าวเหนียวนาปีในหน่วยที่ดินที่ 16.1 ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรและผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ต่ำสุดเฉลี่ยไร่ละ 122.59 และ 1,249.88 บาท ตามลำดับ สำหรับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดต่ำสุดได้แก่ข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกในหน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 507.04 บาท

ถั่วเหลือง ปลูกใน 6 หน่วยที่ดิน ซึ่งปลูกเป็นพืชครั้งที่ 2 ทั้งหมด พบว่าการปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ที่ปลูกต่อจาก การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในหน่วยที่ดินที่ $33.1I_1$ ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดและผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดสูงสุดเฉลี่ยไร่ละ 3,813.86 6,294.55 และ 3,080.94 บาท ตามลำดับ

ยาสูบ ปลูกใน 2 หน่วยที่ดิน ซึ่งปลูกเป็นพืชครั้งที่ 2 ต่อจากการปลูกข้าวเหนียวนาปีในหน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ และหน่วยที่ดินที่ $15I_1$ พบว่าการปลูกยาสูบในหน่วยดินที่ $6.1I_1$ ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรและผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดสูงกว่าการปลูกในหน่วยที่ดินที่ $15I_1$ คือเฉลี่ยไร่ละ 3,092.21 และ 2,230.13 บาท ตามลำดับ แต่การปลูกยาสูบในหน่วยที่ดินที่ $15I_1$ ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 4,797.80 บาท ซึ่งสูงกว่าผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดของยาสูบที่ปลูกในหน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ ซึ่งได้เฉลี่ยไร่ละ 4,762.03 บาท

พริก ปลูกใน 2 หน่วยที่ดิน ซึ่งปลูกเป็นพืชครั้งที่ 2 ต่อจากการปลูกข้าวเหนียวนาปีในหน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ และหน่วยที่ดินที่ $15I_1$ พบว่าการปลูกพริกในหน่วยที่ดินที่ $15I_1$ ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดและผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดสูงกว่าการปลูกพริกในหน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ คือได้เฉลี่ยไร่ละ 4,973.01 7,000.45 และ 4,418.96 บาท ตามลำดับ

กระเทียม ปลูกในหน่วยที่ดินที่ $16.1I_1$ เพียงหน่วยที่ดินเดียว เป็นการปลูกหลังการปลูกข้าวเหนียวนาปี เกษตรกรได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 14,183.07 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 18,714.59 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 13,765.47 บาท

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปลูกใน 4 หน่วยที่ดิน คือ หน่วยที่ดินที่ $33.1I_1$ ปลูกเป็นพืชครั้งที่ 2 ต่อจากการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ $33.1I_1$ ปลูกเป็นพืชครั้งที่ 1 โดยมีการปลูกถั่วเหลืองและถั่วลิสงเป็นพืชครั้งที่ 2 และหน่วยดินที่ 35.1 พบว่าการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในหน่วยที่ดินที่ $33.1I_1$ หลังจากการปลูกข้าวเหนียวนาปีได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดและผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดสูงสุดคือ เฉลี่ยไร่ละ 535.12 1,475.95 127.22 บาท ตามลำดับ

ถั่วลิสง ปลูกในหน่วยที่ดินที่ $33.1I_1$ เพียงหน่วยที่ดินเดียว เป็นการปลูกเป็นพืชครั้งที่ 2 หลังการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่าได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 3,854.87 บาท

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 5,631.23 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 3,522.71 บาท

เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานตัวแปรต่างๆ ของพืชหลักเศรษฐกิจ(ข้าวเหนียวนาปี) ที่ปลูกตามด้วยพืชไร่และพืชผัก พบว่าปริมาณผลผลิต ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่(ยาสูบ ถั่วเหลือง เป็นต้น) มีความแตกต่างจากข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก (กระเทียม พริก เป็นต้น) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่ต้นทุนเงินสด ต้นทุนผันแปร ต้นทุนรวมและผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ของการปลูกข้าวเหนียวนาปีแล้วตามด้วยพืชไร่ไม่แตกต่างจากข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

ปัญหาในการผลิตพืชที่พบมากเป็นปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ปริมาณผลผลิตต่ำ ศัตรูพืชรบกวน ขาดแคลนเงินทุน ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร เป็นต้น ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐของเกษตรกรพบว่า ต้องการความช่วยเหลือในการผลิตพืชแทบทุกชนิดในสัดส่วนที่สูงมากที่สำคัญๆ ได้แก่ต้องการให้ช่วยจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิตให้รายได้ราคาดีกว่าเดิม ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมี จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน เป็นต้น

เพื่อให้การวางแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลางได้ผลตามวัตถุประสงค์ จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจึงเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการพัฒนาด้านอาชีพ รัฐควรให้การสนับสนุนทางการศึกษา ตลอดจนจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลางมีการปลูกข้าวเหนียวนาปี(นาดำ) มาถึง 19 กิจกรรม ในจำนวนทั้งหมด 22 กิจกรรม ในกิจกรรมที่มีการปลูกพืชตามพบว่า ในการปลูกพืชไร่ตามหลังข้าวเหนียวนาปีจะให้ปริมาณผลผลิตที่สูงกว่า ส่งผลให้มีผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรและผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดมีแนวโน้มสูงกว่าตามไปด้วยและเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง รัฐควรให้สินเชื่อเพื่อการผลิต เช่นเงินกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำหรือให้สินเชื่อเป็นปัจจัยการผลิตชนิดต่างๆ รวมถึงการจัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้พอเพียงและสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันหรือสร้างอำนาจในการต่อรองราคาสินค้ากับพ่อค้าให้ได้ราคายุติธรรม

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	**1**
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 ระยะเวลาดำเนินการ	2
1.4 สถานที่ดำเนินการ	2
1.5 อุปกรณ์	2
1.6 วิธีดำเนินการ	2
1.7 ผู้ดำเนินการวิจัย	4
1.8 หน่วยงานที่รับผิดชอบ	4
บทที่ 2 สภาพทั่วไปของเกษตรกร	**5**
2.1 ลักษณะทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือนเกษตร	5
2.2 ลักษณะทั่วไปของสมาชิกครัวเรือนเกษตร	5
2.3 การถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน	6
2.4 ภาวะหนี้สิน	6
2.5 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐของเกษตรกร	6
บทที่ 3 สภาพการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตพืช	**8**
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ	**27**
สรุป	27
ข้อเสนอแนะ	29
ภาคผนวก	**80**

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 : ลักษณะทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 32
ตารางที่ 2 : การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันของหัวหน้าครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 33
ตารางที่ 3 : ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรของหัวหน้าครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2545/46 34
ตารางที่ 4 : ลักษณะทั่วไปของสมาชิกครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 36
ตารางที่ 5 : การถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินของครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 37
ตารางที่ 6 : ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงินของครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 38
ตารางที่ 7 : ปัญหาด้านการครองชีพ การชำระคืนเงินกู้ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สังคมและความปลอดภัยของครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 39
ตารางที่ 8 : ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐของครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 40
ตารางที่ 9 : ภาวะการผลิตของเกษตรกร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 254/45 41
ตารางที่ 10 : การใช้ประโยชน์จากผลผลิตของเกษตรกร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 43
ตารางที่ 11 : สถานที่จำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 45
ตารางที่ 12 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ $5I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 47
ตารางที่ 13 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ 6.1 ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 48

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 14 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 49

ตารางที่ 15 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - ถั่วเหลือง หน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 50

ตารางที่ 16 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - ยาสูบ หน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 51

ตารางที่ 17 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - พริก หน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 52

ตารางที่ 18 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ 7.1 ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 53

ตารางที่ 19 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ 15 ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 54

ตารางที่ 20 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ $15I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 55

ตารางที่ 21 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)–ข้าวเหนียวนาปรัง(หว่านน้ำตม) หน่วยที่ดินที่ $15I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 56

ตารางที่ 22 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี – ถั่วเหลือง หน่วยที่ดินที่ $15I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 57

ตารางที่ 23 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี – ยาสูบ หน่วยที่ดินที่ $15I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 58

ตารางที่ 24 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี – พริก หน่วยที่ดินที่ $15I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 59

ตารางที่ 25 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ 16.1 ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 60

ตารางที่ 26 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ $16.1I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 61

ตารางที่ 27 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี – กระเทียม หน่วยที่ดินที่ $16.1I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 62

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 28 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี – ถั่วเหลือง หน่วยที่ดินที่ 16.1I_1 ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 63

ตารางที่ 29 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - ถั่วเหลือง หน่วยที่ดินที่ 33.1I_1 ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 64

ตารางที่ 30 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หน่วยที่ดินที่ 33.1I_1 ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 65

ตารางที่ 31 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ - ถั่วเหลือง หน่วยที่ดินที่ 33.1I_1 ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 66

ตารางที่ 32 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ – ถั่วลิสง หน่วยที่ดินที่ 33.1I_1 ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 67

ตารางที่ 33 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หน่วยที่ดินที่ 35.1 ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 68

ตารางที่ 34 : สรุปต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตของเกษตรกร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 69

ตารางที่ 35 : ค่าเฉลี่ยและตัวแปรที่นำมาทดสอบสมมติฐาน ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 71

ตารางที่ 36 : เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ผลผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต(ข้าวเหนียวนาปี) ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 72

ตารางที่ 37 : ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐในการผลิตพืช ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 73

ตารางที่ 38 : ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการผลิตทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 78

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 1 ขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง	3

บทที่ 1
บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ด้วยกรมพัฒนาที่ดินมีความประสงค์จะจัดทำแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 2,587.84 ตารางกิโลเมตร เนื่องจากอดีตที่ผ่านมาทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างไม่ถูกต้อง ได้แก่ที่ดินรวมถึงพื้นที่ป่าซึ่งเป็นต้นน้ำลำธารได้ถูกบุกรุกทำลายอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดภัยพิบัติต่างๆ ตามมา เช่นปัญหาดินเสื่อมโทรม ปัญหาฝนแล้ง แหล่งน้ำตื้นเขินและการเกิดอุทกภัยอย่างรุนแรง ซึ่งคาดว่าปัญหาเหล่านี้จะเกิดขึ้นและทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกปีหากขาดการป้องกันและแก้ไขด้วยวิธีการที่เหมาะสม การแก้ไขปัญหาที่ได้ทำมาแล้วและดำเนินการอยู่ส่วนใหญ่กล่าวได้ว่าเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในระยะสั้น เช่น การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล การขุดลอกคูคลอง ตลอดจนการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กฯลฯ ซึ่งแหล่งน้ำต่างๆ ดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติมาเก็บกักไว้ หากปีใดฝนตกน้อยก็จะเกิดภาวะแห้งแล้วขาดแคลนน้ำ การแก้ไขปัญหาอย่างถาวรนั้นรัฐบาลได้มีนโยบายที่จะฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารให้คืนกลับสู่สภาพสมบูรณ์ดังเดิมและการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำขนาดกลางในลุ่มน้ำดังกล่าวเพื่อสนองความต้องการของเกษตรกรรม อุปโภค บริโภคและอุตสาหกรรมในอนาคต พื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลางมีปัญหาทางด้านของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าว รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับการใช้ที่ดินยังไม่ถูกต้อง ซึ่งหากไม่มีการวางแผนการใช้ที่ดินและแก้ไขปัญหาทรัพยากรอย่างถูกต้องจะก่อให้เกิดปัญหารุนแรงขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 โดยกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินให้เหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรที่มีการดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง ด้วยการพิจารณาถึงความเหมาะสมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมินค่าที่ดินทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สำหรับเป็นแนวทางให้นักวางแผนพิจารณาร่วมกับการประเมินค่าที่ดินทางกายภาพและทราบถึงปัญหาความต้องการและวิธีการแก้ไขของเกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง เพื่อใช้ประกอบในการวางแผนการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกร

1.2.2 เพื่อศึกษาสภาพการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตพืช

1.2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยต่อไร่ของผลผลิต ต้นทุน ผลตอบแทนจากการผลิตพืชเศรษฐกิจหลัก(ข้าวเหนียวนาปี)

1.3 ระยะเวลาดำเนินการ

1.3.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม 2544

1.3.2 ออกแบบสอบถาม ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข เดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2545

1.3.3 สำรวจข้อมูลจากประชากรตัวอย่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน 2545

1.3.4 ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2545

1.3.5 เขียนและจัดทำรายงาน เดือนกันยายน 2545 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2546

1.4 สถานที่ดำเนินการ

ศึกษาในบริเวณอำเภอเมืองแพร่ หนองม่วงไข่ สอง เด่นชัย สูงเม่นและร้องกวาง ในจังหวัดแพร่ (รูปที่ 1)

1.5 อุปกรณ์

1.5.1 แบบสอบถามข้อมูลสภาพเศรษฐกิจสังคมทั่วไปและแบบสอบถามสภาพการผลิตทางการเกษตร

1.5.2 แผนที่ขอบเขตลุ่มน้ำและหน่วยที่ดินของลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง มาตราส่วน 1:50,000

1.6 วิธีดำเนินการ

1.6.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่นำมาศึกษาทั้งหมดเป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม (Primary Data) บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง แบ่งตามหน่วยที่ดินโดยนักวิชาการจากส่วนวางแผนการใช้ที่ดินเป็นผู้กำหนด แบ่งออกเป็น 10 หน่วยที่ดิน 22 กิจกรรม ในแต่ละกิจกรรมจะกำหนดจุดสำรวจพืชเศรษฐกิจแต่ละชนิดพืชละ 2 จุด รวมได้ตัวอย่างทั้งหมด 386 ตัวอย่าง

1.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้คือ

- การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของเกษตรกร การถือครองที่ดิน อายุของเกษตรกรหัวหน้าครัวเรือน ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก จำนวนคนในครัวเรือน ภาวะหนี้สิน ปัญหาและความต้องการให้รัฐช่วยเหลือของเกษตรกร ใช้ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

รูปที่ 1 ขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง

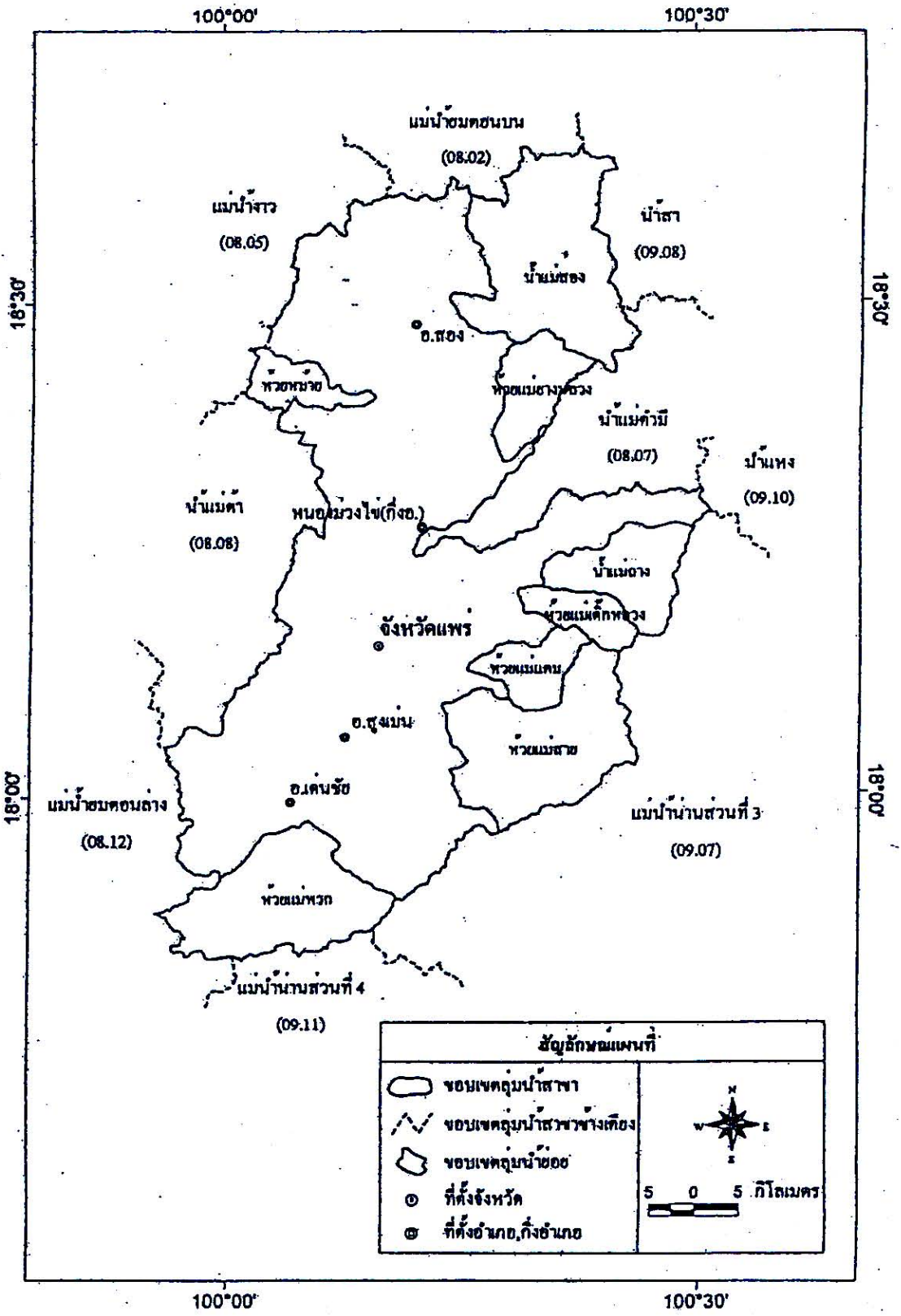

ที่มา : แผนการใช้ที่ดินลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำงาว แม่น้ำยมตอนกลางและแม่น้ำคำมี พ.ศ. 2546

- วิเคราะห์ต้นทุนการผลิต เป็นการวิเคราะห์ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่และต้นทุนทั้งหมด จำแนกเป็นส่วนที่เป็นต้นทุนเงินสดและไม่เป็นเงินสด ต้นทุนผันแปรจะเปลี่ยนแปลงไปตามขนาดของการผลิตได้ เช่นค่าพันธุ์ ปุ๋ย ฮอร์โมน ยาปราบศัตรูพืช ยาคุมวัชพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเครื่องจักร ค่าจ้างแรงงานชั่วคราวและค่าวัสดุสิ้นเปลือง เป็นต้น สำหรับต้นทุนคงที่จะไม่เปลี่ยนแปลงไปตามขนาดการผลิต ได้แก่ ค่าจ้างแรงงานประจำ ค่าเช่าที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าเสื่อมเครื่องมือและโรงเรือน เป็นต้น สำหรับต้นทุนทั้งหมดคือต้นทุนผันแปรทั้งหมดรวมกับต้นทุนคงที่ทั้งหมด

- การวิเคราะห์ผลตอบแทนการผลิตพืชจำแนกการวิเคราะห์ตอบแทน 3 ชนิดคือ

  ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด = ผลแตกต่างระหว่างมูลค่าผลผลิตที่ได้ทั้งหมดกับต้นทุนที่เป็นเงินสดทั้งหมด

  ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร = ผลแตกต่างระหว่างมูลค่าผลผลิตที่ได้ทั้งหมดกับต้นทุนผันแปรทั้งหมด

  ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด = ผลแตกต่างระหว่างมูลค่าผลผลิตทั้งหมดกับต้นทุนทั้งหมด

  ซึ่งการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนต่างๆ ใช้หลักวิธีการทางเศรษฐศาสตร์
- การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยต่อไร่ของผลผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนของพืชเศรษฐกิจหลัก(ข้าวเหนียวนาปี) ใช้วิธีทางสถิติ

1.7 ผู้ดำเนินการวิจัย

นางวิพร ยังเหลือ

1.8 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ส่วนเศรษฐกิจที่ดิน สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทที่ 2
สภาพทั่วไปของเกษตรกร

2.1 ลักษณะทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือนเกษตร

ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของเกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลางพบว่า หัวหน้าครัวเรือนเกษตรมีอายุเฉลี่ย 49.00 ปี นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุดร้อยละ 86.40 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 7.20 ไม่รู้หนังสือร้อยละ 5.60 และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพร้อยละ 0.80 (ตารางที่ 1)

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันต่างๆ มากถึงร้อยละ 96.00 โดยเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมากที่สุดคือร้อยละ 75.83 รองลงมาเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มออมทรัพย์ร้อยละ 36.67 25.83 และ 25.00 ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรส่วนมากจะมีประสบการณ์ในการปลูกพืชหลายชนิดในขณะเดียวกัน มีรายละเอียดดังนี้คือ

ประสบการณ์ด้านการปลูกพืชพบว่า เกษตรกรที่สำรวจปลูกข้าวทุกครัวเรือนจึงมีประสบการณ์ในการปลูกข้าวมานานกว่าการปลูกพืชชนิดอื่นๆ คือเฉลี่ย 21.84 ปี ส่วนพืชอื่นๆ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีครัวเรือนที่ปลูกร้อยละ 56.00 มีประสบการณ์ในการปลูกเฉลี่ย 12.45 ปี กระเทียมมีครัวเรือนที่ปลูกร้อยละ 5.60 แต่มีประสบการณ์ในการปลูกยาวนานถึง 20.57 ปี ส่วนพืชอื่นๆ ที่เหลือจะมีประสบการณ์ในการปลูกมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ยกเว้นการปลูกถั่วเขียวและงาที่มีประสบการณ์ในการปลูกเฉลี่ย 5.00 และ 3.67 ปี เท่านั้น สำหรับประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์นั้นอยู่ระหว่าง 3.33-5.00 ปี สัตว์ที่เลี้ยงคือ โค สุกรและไก่ (ตารางที่ 3)

2.2 ลักษณะทั่วไปของสมาชิกครัวเรือนเกษตร

จำนวนคนในครัวเรือนเกษตรของพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลางเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.02 คน โดยมีจำนวนคนอยู่ในวันทำงานเฉลี่ย 2.93 คน หรือร้อยละ 72.89 ที่เหลืออยู่นอกวัยทำงานเฉลี่ย 1.09 คน หรือร้อยละ 27.11 อายุน้อยกว่า 12 ปี 0.70 คน และอายุมากกว่า 60 ปี เฉลี่ย 0.39 คน โดยมีเพศชายและเพศหญิงในสัดส่วนใกล้เคียงกันคือ เพศชายร้อยละ 50.30 เพศหญิงร้อยละ 49.70

การศึกษาของสมาชิกครัวเรือนเกษตรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 54.07 กำลังศึกษาอยู่ร้อยละ 27.24 ที่เหลือร้อยละ 5.57 4.37 4.17 3.58 0.60 และ 0.40 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่รู้หนังสือ อ่านออกเขียนได้ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลายหรือ ปวช. จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญาและจบการศึกษาระดับปริญญา ตามลำดับ

สถานภาพการทำงานของคนในครัวเรือนเฉลี่ยร้อยละ 11.19 (0.45 คน) ทำการเกษตรในครัวเรือนอย่างเดียวร้อยละ 22.64 (0.91 คน) ทำการเกษตรในครัวเรือนและรับจ้างนอกการเกษตรร้อยละ 9.70 (0.39 คน) ทำการเกษตรในครัวเรือนและรับจ้างในการเกษตรและนอกการเกษตรร้อยละ 10.20 (0.41 คน) ทำการเกษตรในครัวเรือนและประกอบอาชีพอื่นร้อยละ 6.22 (0.25 คน) ประกอบอาชีพอื่นเพียงอย่างเดียวร้อยละ 1.00 (0.04 คน) และไม่ได้ทำงานร้อยละ 39.05 (1.57 คน) ผู้ไม่ได้ทำงานอยู่ในวัยเรียนหนังสือ คนชรา เด็กเล็กและคนพิการ ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

2.3 การถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลางใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนามากที่สุดเฉลี่ยครัวเรือนละ 11.07 ไร่ (ร้อยละ 79.07)รองลงมาใช้ที่ดินในการปลูกพืชไร่เฉลี่ยครัวเรือนละ 2.01 ไร่ (ร้อยละ 14.36) ที่ดินที่ถือครองเป็นของตนเองเฉลี่ยครัวเรือนละ 8.73 ไร่ (ร้อยละ 62.36) มีการเช่าทำการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 5.09 ไร่ (ร้อยละ 36.36) และเข้าทำเปล่าเฉลี่ยครัวเรือนละ 0.18 ไร่ (ร้อยละ 1.28) หนังสือสำคัญในที่ดินเป็นโฉนดมากที่สุดร้อยละ 62.46 รองลงมาเป็น น.ส.3 27.28 ส.ป.ก.4-01 ร้อยละ 7.05 น.ส.3ก ส.ค.1 ใบจับจองและไม่มีเอกสารสิทธิอย่างละน้อยกว่าร้อยละ 1.00 (ตารางที่ 5)

2.4 ภาวะหนี้สิน

เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง มีจำนวนครัวเรือนที่มีหนี้สินรวมทั้งครัวเรือนที่มีหนี้สินเดิมค้างอยู่และครัวเรือนที่กู้ใหม่ในปีนี้ ร้อยละ 87.20 ครัวเรือนที่ไม่มีหนี้สินร้อยละ 12.80 จำนวนครัวเรือนที่กู้ทั้งหมดเป็นการกู้ในระบบ ซึ่งมีจำนวนเงินกู้เฉลี่ยครัวเรือนละ 276,641.18 บาท โดยมีวัตถุประสงค์ในการกู้คือ เพื่อลงทุนในทรัพย์สินร้อยละ 56.97 กู้เพื่อใช้ในการเกษตรร้อยละ 24.88 กู้เพื่อใช้ในการครองชีพร้อยละ 18.15 และในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.56 กู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งส่วนมากเป็นกองทุนเงินล้านที่แต่ละหมู่บ้านได้รับจากรัฐมาหมู่บ้านละ 1,000,000.00 บาท และรองลงมากู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรร้อยละ 50.70 (ตารางที่ 6)

2.5 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐของเกษตรกร

เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ประสบกับปัญหาต่างๆ หลายปัญหา แต่ที่เกษตรกรประสบมากที่สุดคือปัญหาเกี่ยวกับ*ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม* ซึ่งเป็นปัญหามากที่สุดร้อยละ 60.80 ลักษณะของปัญหาคือทรัพยากรดินที่ใช้ในการปลูกพืชเสื่อมโทรมลงทำให้ได้ผลผลิตน้อย

ต้องใส่ปุ๋ย ใส่ฮอร์โมนเพื่อเพิ่มผลผลิตซึ่งทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำขาดแคลนร้อยละ 36.84 ปัญหาคุณภาพน้ำเลวลงร้อยละ 5.26 *ปัญหาด้านสังคมและความปลอดภัย* มีเกษตรกรประสบร้อยละ 34.40 ปัญหาที่เกษตรกรผู้มีปัญหาประสบทุกรายเป็นปัญหาเรื่องยาเสพติด ส่วนปัญหาการโจรกรรมมีเกษตรกรประสบร้อยละ 30.23 *ปัญหาในการครองชีพ* เกษตรกรมีปัญหาร้อยละ 27.20 ได้แก่ ขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน (น้ำประปา ไฟฟ้าและโทรศัพท์) ร้อยละ 55.88 สถานีอนามัยไม่เพียงพอร้อยละ 44.12 และรายได้ไม่พอกับรายจ่ายร้อยละ 2.94 *ปัญหาในการชำระคืนเงินกู้* เกษตรกรมีปัญหาร้อยละ 16.80 ซึ่งทั้งหมดเป็นเรื่องของการที่ไม่มีเงินชำระคืนเงินกู้ (ตารางที่ 7)

ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐด้านการครองชีพและสังคมของเกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลางนั้น เกษตรกรต้องการให้ช่วยเหลือร้อยละ 28.00 ความต้องการมากที่สุดคือต้องการให้รัฐจัดสร้างสถานีอนามัยในหมู่บ้านร้อยละ 44.86 ติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะในหมู่บ้านร้อยละ 25.71 จัดหาแหล่งน้ำเพื่อบริโภคร้อยละ 22.86 จัดสร้างและซ่อมแซมถนนร้อยละ 17.14 และจัดสร้างโรงเรียนร้อยละ 5.71 (ตารางที่ 8)

บทที่ 3
สภาพการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตพืช

จากการสำรวจพืชเศรษฐกิจในบริเวณลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง แบ่งพื้นที่สำรวจออกเป็น 10 หน่วยที่ดิน 22 กิจกรรม ซึ่งแต่ละหน่วยที่ดินแบ่งประเภทการใช้ที่ดินเป็นการปลูกพืชชนิดต่างๆ เช่น ข้าวเหนียวนาปี ข้าวเหนียวนาปีมีพืชตามเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีพืชตามเป็นพืชครั้งที่ 2 การปลูกข้าวเหนียวนาปีทั้งหมดในลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลางเป็นการทำนาดำทั้งหมด แต่ละหน่วยที่ดินมีรายละเอียดของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินดังนี้คือ

การใช้ประโยชน์ผลผลิต สภาพการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทน

<u>หน่วยที่ดินที่ 5I₁</u> ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำรวจคือ **ข้าวเหนียวนาปี** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 6.63 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 613.56 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 5.00 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,067.90 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,711.29 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,876.50 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 834.79 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,191.40 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 926.94 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 356.61 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเพื่อเป็นรายได้ร้อยละ 43.63 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 49.45 จ่ายเป็นค่าเช่าร้อยละ 5.41 และเก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 1.51 สถานที่จำหน่ายผลผลิตขายที่บ้านมากถึงร้อยละ 85.91 ที่เหลือร้อยละ 14.09 จำหน่ายที่ที่นา (ตารางที่ 9 10 11 และ 12)

<u>หน่วยที่ดินที่ 6.1</u> ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำรวจคือ**ข้าวเหนียวนาปี** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 9.88 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 530.20 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.64 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,460.47 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,732.50 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,048.96 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,683.54 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,411.51 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 355.56 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 272.03 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 51.64 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 35.96 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 10.00 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 2.07 และจ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 0.33 สถานที่จำหน่ายผลผลิตที่ผู้รับซื้อร้อยละ 61.49 ที่บ้านร้อยละ 25.89 และร้อยละ 12.62 จำหน่ายที่ที่นา (ตารางที่ 9 10 11 และ 13)

<u>หน่วยที่ดินที่ 6.1I</u>$_1$ ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำรวจมี 4 ประเภทคือ ข้าวเหนียวนาปี ข้าวเหนียวนาปีและปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวเหนียวนาปีและปลูกยาสูบเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวเหนียวนาปีและปลูกพริกเป็นพืชครั้งที่ 2

ข้าวเหนียวนาปี มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 9.86 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 574.29 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 4.75 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,729.20 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 3,077.30 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 975.60 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,101.70 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,753.60 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 484.12 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 348.10 บาท ผลผลิตที่ได้เก็บไว้บริโภคร้อยละ 37.36 ขายเป็นรายได้ร้อยละ 32.04 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 19.70 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 10.00 และเก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 0.90 สถานที่จำหน่ายผลผลิต ที่บ้านร้อยละ 72.43 ที่ผู้รับซื้อร้อยละ 27.57 (ตารางที่ 9 10 11 และ 14)

ข้าวเหนียวนาปีและปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ***<u>ข้าวเหนียวนาปี</u>*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 11.29 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 702.41 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 4.72 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,315.99 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,681.19 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 988.89 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,692.30 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,327.10 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 1,197.55 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 634.80 บาท ผลผลิตที่ได้เก็บไว้บริโภคร้อยละ 41.07 ขายเป็นรายได้ร้อยละ 27.97 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 22.41 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 7.12 และเก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 1.43 สถานที่จำหน่ายผลผลิตที่ผู้รับซื้อร้อยละ 83.44 ที่บ้านร้อยละ 16.56 ***<u>ถั่วเหลือง</u>*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ย 9.29 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 196.85 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 10.00 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 1,986.65 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,128.60 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 992.51 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,136.09 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 994.14 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 416.85 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 141.95 บาท ผลผลิตที่ได้ทั้งหมดขายเป็นรายได้ สถานที่จำหน่ายผลผลิต จำหน่ายที่ผู้รับซื้อทั้งหมด (ตารางที่ 9 10 11 และ 15)

ข้าวเหนียวนาปีและปลูกยาสูบเป็นพืชครั้งที่ 2 ***<u>ข้าวเหนียวนาปี</u>*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 5.63 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 657.11 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 4.78 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,138.75 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,779.30 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,168.62 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,168.62 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,610.68 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,970.13 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 1,068.89 บาท

และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 359.45 บาท ผลผลิตที่ได้เก็บไว้บริโภคร้อยละ 53.52 ขายเป็นรายได้ร้อยละ 34.56 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 9.99 และเก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 1.93 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำน่ายที่บ้านร้อยละ 80.43 ที่ผู้รับซื้อร้อยละ 19.57 ***ยาสูบ*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 5.00 ไร่ ได้ผลผลิตเป็นใบยาสดเฉลี่ยไร่ละ 2,838.90 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 3.12 บาท มีรายได้ต่อไร่เฉลี่ยไร่ละ 8,854.20 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 6,624.07 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 4,092.17 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,531.90 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 4,762.03 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 3,092.21 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,230.13 บาท ผลผลิตที่ได้ทั้งหมดขายเป็นรายได้ (ขายใบสด) สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านทั้งหมด (ตารางที่ 9 10 11 และ 16)

ข้าวเหนียวนาปีและปลูกพริกเป็นพืชครั้งที่ 2 ***ข้าวเหนียวนาปี*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 6.11 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 673.64 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 4.72 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,177.77 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 3,015.35 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 983.61 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,031.74 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,194.16 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 795.31 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 162.42 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 50.43 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 23.22 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 17.97 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 6.88 และเก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 1.50 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่ผู้รับซื้อร้อยละ 74.15 ที่บ้านร้อยละ 25.85 ***พริก*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 3.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 1,097.48 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 7.23 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 7,935.04 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 5,647.36 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,705.29 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,942.07 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 5,229.75 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 2,943.14 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,287.68 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 98.21 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 1.00 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 0.79 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านร้อยละ 90.04 ที่นาร้อยละ 9.96 (ตารางที่ 9 10 11 และ 17)

จากการสำรวจพืชในหน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรใช้เนื้อที่เพาะปลูกข้าวเหนียวนาปีเฉลี่ยต่ำสุดครัวเรือนละ 5.63 ไร่ เฉลี่ยสูงสุดครัวเรือนละ 11.29 ไร่ การเพาะปลูกข้าวเหนียวนาปีได้ผลผลิตต่ำสุดเฉลี่ยไร่ละ 574.29 กิโลกรัม ผลผลิตสูงสุดเฉลี่ยไร่ละ 702.41 กิโลกรัม เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาสูงสุดเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.78 บาท แต่พืชที่ให้รายได้ต่อไร่สูงสุดในหน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ เป็นการปลูกยาสูบซึ่งเป็นการปลูกพืชครั้งที่ 2 หลังจากการทำนา มีรายได้ต่อไร่เฉลี่ยไร่ละ 8,854.20 บาท พืชที่ให้รายได้ต่ำสุดในหน่วยที่ดินนี้ได้แก่การปลูกข้าวเหนียวนาปี

เป็นพืชเดี่ยวไม่มีพืชครั้งที่ 2 ซึ่งมีรายได้ต่อไร่เฉลี่ยไร่ละ 2,729.20 บาท ต้นทุนทั้งหมดและผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ของการปลูกข้าวเหนียวนาปีตามด้วยยาสูบสูงสุด 9,403.37 และ 2,589.58 บาท ลำดับรองลงมาเป็นข้าวเหนียวนาปีตามด้วยพริก ข้าวเหนียวนาปีตามด้วยถั่วเหลืองและข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกเป็นพืชเดี่ยว

<u>หน่วยที่ดินที่ 7.1</u> ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำรวจคือ **ข้าวเหนียวนาปี** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 6.63 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 519.22 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.24 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,203.85 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,518.78 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 823.60 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,695.18 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,380.25 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 243.07 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 314.93 บาท ผลผลิตที่ได้เก็บไว้บริโภคร้อยละ 45.16 ขายเป็นรายได้ร้อยละ 42.84 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 8.31 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 1.99 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 1.70 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านร้อยละ 74.83 ที่ผู้รับซื้อร้อยละ 25.17 (ตารางที่ 9 10 11 และ 18)

<u>หน่วยที่ดินที่ 15</u> ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำรวจคือ **ข้าวเหนียวนาปี** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.79 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 505.67 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.60 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,324.43 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,808.06 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 826.38 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,981.68 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,498.05 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 174.89 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 483.63 บาท ผลผลิตที่ได้เก็บไว้บริโภคร้อยละ 55.70 ขายเป็นรายได้ร้อยละ 20.07 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 13.55 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 8.14 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 2.54 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านและที่ผู้รับซื้อเท่ากันคือร้อยละ 50 (ตารางที่ 9 10 11 และ 19)

<u>หน่วยที่ดินที่ 15I$_1$</u> ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำรวจมี 5 ประเภทคือ ข้าวเหนียวนาปี ข้าวเหนียวนาปีและปลูกข้าวเหนียวนาปรัง(หว่านน้ำตม)เป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวเหนียวนาปีและปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวเหนียวนาปีและปลูกยาสูบเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวเหนียวนาปีและปลูกพริกเป็นพืชครั้งที่ 2

ข้าวเหนียวนาปี มีเนื้อที่เพาะปลูกครัวเรือนละ 4.19 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 598.90 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 4.79 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,865.97 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 3,442.01 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 985.06 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,456.95 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,880.91 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 363.89 บาท

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 576.04 บาท ผลผลิตที่ได้เก็บไว้บริโภคร้อยละ 65.59 ขายเพื่อเป็นรายได้ร้อยละ 25.05 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 7.12 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 2.24 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่ผู้รับซื้อร้อยละ 80.10 ที่บ้านร้อยละ 19.90 (ตารางที่ 9 10 11 และ 20)

ข้าวเหนียวนาปีและปลูกข้าวเหนียวนาปรัง(หว่านน้ำตม)เป็นพืชครั้งที่ 2 *ข้าวเหนียวนาปี* มีเนื้อที่เพาะปลูกครัวเรือนละ 7.14 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 673.00 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.65 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,132.10 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,978.40 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,126.47 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,851.93 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,005.63 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 558.17 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 153.70 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 58.12 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 28.71 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 7.30 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 3.90 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 1.97 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านร้อยละ 91.37 ที่ผู้รับซื้อร้อยละ 10.23 ***ข้าวเหนียวนาปรัง (หว่านน้ำตม)*** มีเนื้อที่เพาะปลูกครัวเรือนละ 7.14 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 524.80 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 4.47 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,348.02 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,540.59 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 782.11 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,758.48 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,565.91 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 214.71 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 192.57 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 80.87 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 7.28 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 4.96 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 3.49 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 3.40 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านร้อยละ 90.57 ที่ผู้รับซื้อร้อยละ 9.43 (ตารางที่ 9 10 11 และ 21)

ข้าวเหนียวนาปีและปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 *ข้าวเหนียวนาปี* มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 5.63 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 620.09 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.84 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,003.22 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,786.76 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,073.69 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,713.07 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,929.53 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 629.26 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 216.46 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 41.48 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 42.28 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 10.89 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 3.27 และเก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 2.08 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่ผู้รับซื้อร้อยละ 61.12 ที่บ้านร้อยละ 38.88 ***ถั่วเหลือง*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.13 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 240.45 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 10.01 บาท มีรายได้ต่อไร่เฉลี่ยไร่ละ 2,407.23 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,509.04 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,145.62 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,363.42 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุน

เงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,261.61 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 336.18 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยขาดทุนไร่ละ 101.81 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ทั้งหมด สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่ผู้รับซื้อทั้งหมด (ตารางที่ 9 10 11 และ 22)

ข้าวเหนียวนาปีและปลูกยาสูบเป็นพืชครั้งที่ 2 ***ข้าวเหนียวนาปี*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.43 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 615.32 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.61 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,834.42 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 3,101.37 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 805.80 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,295.57 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,028.62 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 406.64 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 266.95 บาท ผลผลิตที่ได้เก็บไว้บริโภคร้อยละ 52.10 ขายเป็นรายได้ร้อยละ 26.47 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 10.00 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 9.18 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 2.25 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่นาร้อยละ 57.65 ที่ผู้รับซื้อร้อยละ 26.09 ที่บ้านร้อยละ 16.26 ***ยาสูบ*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.43 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 2,658.06 กิโลกรัม(ใบสด) ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.00 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 7,974.18 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 5,876.71 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 3,176.38 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,700.33 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 4,797.80 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 2,800.73 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,097.47 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ทั้งหมด สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่นาร้อยละ 57.65 ที่ผู้รับซื้อร้อยละ 26.09 ที่บ้านร้อยละ 16.26 (ตารางที่ 9 10 11 และ 23)

ข้าวเหนียวนาปีและปลูกพริกเป็นพืชครั้งที่ 2 ***ข้าวเหนียวนาปี*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 6.29 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 510.45 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.80 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,450.18 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,810.53 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,099.27 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,711.26 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,350.91 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 268.90 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 360.35 บาท ผลผลิตที่ได้เก็บไว้บริโภคร้อยละ 37.34 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 26.50 ขายเป็นรายได้ร้อยละ 24.42 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 9.94 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 1.80 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำน่ายที่บ้านร้อยละ 69.01 ที่ผู้รับซื้อร้อยละ 30.99 ***พริก*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 3.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 1,091.90 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.38 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 9,145.00 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 4,726.04 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,144.55 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,581.49 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 7,000.45 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 4,973.01 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุน

ทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 4,418.96 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 97.97 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 1.31 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 0.72 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านร้อยละ 81.53 ที่นาร้อยละ 18.47 (ตารางที่ 9 10 11 และ 24)

จากการสำรวจพืชในหน่วยที่ดินที่ $15I_1$ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรใช้เนื้อที่เพาะปลูกข้าวเหนียวเฉลี่ยต่ำสุดครัวเรือนละ 4.43 ไร่ เฉลี่ยสูงสุดครัวเรือนละ 7.14 ไร่ การเพาะปลูกข้าวเหนียวนาปีได้ผลผลิตต่ำสุดเฉลี่ยไร่ละ 510.45 กิโลกรัม ผลผลิตสูงสุดเฉลี่ยไร่ละ 673.00 กิโลกรัม เกษตรกรขายข้าวเหนียวนาปีได้ราคาสูงสุดเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.84 บาท แต่พืชที่ให้รายได้สูงสุดในหน่วยที่ดินที่ $15I_1$ เป็นการปลูกพริกซึ่งเป็นการปลูกพืชครั้งที่ 2 ต่อจากการทำนา มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 9,145.00 บาท พืชที่ให้รายได้ต่ำสุดในหน่วยที่ดินนี้ได้แก่การปลูกข้าวเหนียวนาปรัง(หว่านน้ำตม) ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,348.02 บาท ซึ่งเมื่อพิจารณาทั้งระบบพบว่า ข้าวเหนียวนาปีตามด้วยพริกให้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด 4,058.61 บาท ซึ่งมากกว่าข้าวเหนียวนาปีตามด้วยยาสูบเกินกว่า 1 เท่า ส่วนข้าวเหนียวนาปีตามด้วยนาปรังให้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดต่ำสุดเพราะขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 38.87 บาท

<u>หน่วยที่ดินที่ 16.1</u> ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำรวจคือ **ข้าวเหนียวนาปี** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.94 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 519.87 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.69 บาท มีรายได้เฉลี่ยต่อไร่ 2,438.88 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,932.49 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,189.00 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,743.49 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,249.88 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 122.59 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 493.61 บาท ผลผลิตที่ได้เก็บไว้บริโภคร้อยละ 69.09 ขายเป็นรายได้ร้อยละ 19.48 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 9.15 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 2.28 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่ผู้รับซื้อทั้งหมด (ตารางที่ 9 10 11 และ 25)

<u>หน่วยที่ดินที่ 16.1I_1</u> ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำรวจมี 3 ประเภทคือ ข้าวเหนียวนาปี ข้าวเหนียวนาปีและปลูกกระเทียมเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวเหนียวนาปีและปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2

ข้าวเหนียวนาปี มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 3.25 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 570.77 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 4.82 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,748.73 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 3,255.77 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 972.00 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,283.77 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,776.73 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 66.80 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 507.04 บาท ผลผลิตที่ได้เก็บไว้บริโภคร้อยละ 54.74 ขายเป็นรายได้ร้อยละ 25.74 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 10.00 จ่ายเป็นค่าเช่า

ที่ดินร้อยละ 7.39 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 2.13 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านร้อยละ 72.43 ที่ผู้รับซื้อร้อยละ 27.57 (ตารางที่ 9 10 11 และ 26)

ข้าวเหนียวนาปีและปลูกกระเทียมเป็นพืชครั้งที่ 2 ***ข้าวเหนียวนาปี*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 3.38 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 645.56 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 4.85 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,132.58 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,933.05 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,052.09 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,880.96 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,080.49 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 568.65 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 199.53 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 40.16 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 39.75 จ่ายเป็นค่านวดร้อยละ 10.01 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 8.30 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 1.77 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านร้อยละ 71.42 ที่ผู้รับซื้อร้อยละ 28.58 ***กระเทียม*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 1.44 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 958.26 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 21.41 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 20,513.02 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 6,747.55 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,798.43 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 4,949.12 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 18,714.59 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 14,183.07 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 13,765.47 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 87.57 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 11.07 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 1.36 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านทั้งหมด (ตารางที่ 9 10 11 และ 27)

ข้าวเหนียวนาปีและปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ***ข้าวเหนียวนาปี*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 7.75 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 621.85 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 4.75 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,954.72 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,957.91 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,181.34 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,776.57 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,773.38 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 312.08 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 3.19 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 61.84 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 17.57 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 10.22 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 8.68 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 1.69 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่ผู้รับซื้อร้อยละ 77.97 ที่บ้านร้อยละ 22.03 ***ถั่วเหลือง*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 7.38 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 257.63 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 10.02 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,581.72 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,298.67 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,290.84 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,007.83 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,290.88 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 575.30 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุน

ทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 283.05 บาท ผลผลิตทั้งหมดขายเป็นรายได้ สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่ผู้รับซื้อทั้งหมด (ตารางที่ 9 10 11 และ 28)

จากการสำรวจพืชในหน่วยที่ดินที่ $16.1I_1$ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรใช้เนื้อที่เพาะปลูกข้าวเหนียวนาปีเฉลี่ยต่ำสุดครัวเรือนละ 3.25 ไร่ เฉลี่ยสูงสุดครัวเรือนละ 7.75 ไร่ การเพาะปลูกข้าวเหนียวนาปีได้ผลผลิตต่ำสุดเฉลี่ยไร่ละ 570.77 กิโลกรัม เฉลี่ยสูงสุดครัวเรือนละ 645.56 กิโลกรัม เกษตรกรขายข้าวเหนียวนาปีได้ราคาสูงสุดเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.85 บาท แต่พืชที่ให้รายได้ต่อไร่สูงสุดในหน่วยที่ดินที่ $16.1I_1$ เป็นการปลูกกระเทียมซึ่งเป็นการปลูกพืชครั้งที่ 2 หลังการทำนา มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 20,513.02 บาท พืชที่ให้รายได้ต่ำสุดในหน่วยที่ดินนี้ได้แก่ การปลูกถั่วเหลืองซึ่งเป็นการปลูกพืชครั้งที่ 2 หลังการทำนาเช่นเดียวกัน มีรายได้ต่อไร่เฉลี่ยไร่ละ 2,581.72 บาท เมื่อพิจารณาต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตพืชในหน่วยที่ดินนี้พบว่า การปลูกข้าวเหนียวนาปีตามด้วยกระเทียมให้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด 13,965.00 บาท ลำดับรองลงมาเป็นการปลูกข้าวเหนียวนาปีตามด้วยพริก สำหรับการปลูกข้าวเหนียวนาปีเพียงครั้งเดียวพบว่าผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งเหมดเฉลี่ยต่อไร่ขาดทุน

<u>หน่วยที่ดินที่ 33.1I$_1$</u> ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำรวจมี 4 ประเภทคือ ข้าวเหนียวนาปีและปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวเหนียวนาปีและปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และปลูกถั่วลิสงเป็นพืชครั้งที่ 2

ข้าวเหนียวนาปีและปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ***<u>ข้าวเหนียวนาปี</u>*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 8.43 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 656.61 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 4.80 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,151.36 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,793.82 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,408.17 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,385.65 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,743.19 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 861.76 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 357.54 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 51.95 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 31.68 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 9.10 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 5.51 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 1.76 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่ผู้รับซื้อร้อยละ 86.33 ที่นาร้อยละ 8.70 ที่บ้านร้อยละ 4.97 ***<u>ถั่วเหลือง</u>*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 6.14 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 222.79 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 10.25 บาท มีรายได้ต่อไร่เฉลี่ยไร่ละ 2,283.99 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,073.03 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,228.20 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 844.83 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,055.79 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 651.13 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 210.96 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ทั้งหมด สถานที่จำหน่ายผลผลิต จำหน่ายที่ผู้รับซื้อทั้งหมด (ตารางที่ 9 10 11 และ 29)

ข้าวเหนียวนาปีและปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชครั้งที่ 2 ***<u>ข้าวเหนียวนาปี</u>*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 5.69 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 708.90 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 5.17 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,666.92 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 3,059.00 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,180.23 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,879.74 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,486.69 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 1,069.49 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 606.95 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 82.58 จ่ายเป็นค่านวดข้าวร้อยละ 10.00 เก็บไว้บริโภคร้อยละ 4.66 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 1.46 จ่ายเป็นค่าเช่าที่ดินร้อยละ 1.30 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านร้อยละ 57.76 ที่ผู้รับซื้อร้อยละ 42.24 ***<u>ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์</u>*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 5.69 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 1,238.84 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 2.75 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,402.82 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 3,275.60 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,926.87 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,348.73 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,475.95 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 535.12 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 127.22 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ทั้งหมด สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่ผู้รับซื้อทั้งหมด (ตารางที่ 9 10 11 และ 30)

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ***<u>ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์</u>*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.08 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 1,423.47 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 1.35 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 1,928.08 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,490.71 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,268.43 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,222.28 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 659.65 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 150.60 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 562.63 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ทั้งหมด สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่ผู้รับซื้อทั้งหมด ***<u>ถั่วเหลือง</u>*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยไร่ละ 4.08 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 287.35 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 10.91 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,134.73 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,364.13 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,384.51 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 979.62 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,750.22 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 1,192.54 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 770.60 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ทั้งหมด สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่ผู้รับซื้อร้อยละ 52.56 ที่บ้านร้อยละ 47.44 (ตารางที่ 9 10 11 และ 31)

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และปลูกถั่วลิสงเป็นพืชครั้งที่ 2 ***<u>ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์</u>*** มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยไร่ละ 3.57 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 1,208.40 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 1.70 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 2,056.76 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,498.53 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,393.44 บาท

ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,105.09 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 663.32 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 41.01 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 441.77 บาท ผลผลิตที่ได้ทั้งหมดขายเป็นรายได้ สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านร้อยละ 67.30 ที่ผู้รับซื้อร้อยละ 18.80 ที่ไร่ร้อยละ 13.90 ***<u>ถั่วลิสง</u>*** มีเนื้อที่ปลูกเฉลี่ยไร่ละ 1.86 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 874.77 กิโลกรัม ราคากิโลกรัมละ 8.50 บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 7,435.55 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 3,912.84 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,804.32 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,108.52 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 5,631.23 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 3,854.87 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 3,522.71 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ร้อยละ 90.75 เก็บไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 9.25 สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่บ้านทั้งหมด (ตารางที่ 9 10 11 และ 32)

จากการสำรวจพืชในหน่วยที่ดินที่ $33.1I_1$ จะเห็นได้ว่าใช้เนื้อที่เพาะปลูกข้าวเหนียวนาปีเฉลี่ยต่ำสุดครัวเรือนละ 5.69 ไร่ เฉลี่ยสูงสุดครัวเรือนละ 8.43 ไร่ การเพาะปลูกข้าวเหนียวนาปีได้ผลผลิตต่ำสุดเฉลี่ยไร่ละ 656.61 กิโลกรัม ผลผลิตสูงสุดเฉลี่ยไร่ละ 708.90 กิโลกรัม เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาสูงสุดกิโลกรัมละ 5.17 บาท การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ใช้เนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยต่ำสุดครัวเรือนละ 3.57 ไร่ เฉลี่ยสูงสุดครัวเรือนละ 5.69 ไร่ การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ผลผลิตต่ำสุดเฉลี่ยไร่ละ 1,208.40 กิโลกรัม ผลผลิตสูงสุดเฉลี่ยไร่ละ 1,423.47 กิโลกรัม เกษตรกรขายผลผลิตราคาสูงสุดกิโลกรัมละ 2.75 บาท แต่พืชที่ให้รายได้สูงสุดในหน่วยที่ดินที่ $33.1I_1$ เป็นการปลูกถั่วลิสง ซึ่งเป็นการปลูกพืชครั้งที่ 2 หลังจากการทำนา มีรายได้ต่อไร่เฉลี่ยไร่ละ 7,435.55 บาท พืชที่ให้รายได้ต่ำสุดในหน่วยที่ดินนี้ได้แก่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แล้วปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 มีรายได้ต่อไร่เฉลี่ยไร่ละ 1,928.08 บาท เมื่อพิจารณาผลตอบแทนจากการผลิตพืชพบว่า ระบบที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แล้วตามด้วยถั่วลิสงให้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด 3,080.94 บาท ลำดับรองลงมาคือข้าวเหนียวนาปีตามด้วยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวเหนียวนาปีตามด้วยถั่วเหลืองและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามด้วยถั่วเหลือง

<u>หน่วยที่ดินที่ 35.1</u> ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำรวจคือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 9.50 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 697.81 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.16 บาท มีรายได้ต่อไร่เฉลี่ย 2,205.16 บาท มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 2,516.70 บาท เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,462.53 บาท ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,054.17 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 742.63 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 270.14 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 311.54 บาท ผลผลิตที่ได้ขายเป็นรายได้ทั้งหมด สถานที่จำหน่ายผลผลิตจำหน่ายที่ผู้รับซื้อทั้งหมด (ตารางที่ 9 10 11 และ 33)

เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยต่อไร่ของผลผลิต ต้นทุน ผลตอบแทนการผลิตพืชเศรษฐกิจหลัก (ข้าวเหนียวนาปี)

การทดสอบสมมติฐานเป็นการนำข้อมูลตัวอย่างจากแบบสอบถามมาทำการคำนวณค่าสถิติจากตัวอย่าง เพื่อนำมาช่วยในการตัดสินใจโดยใช้เหตุผลทางสถิติว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งทำการทดสอบสมมติฐานเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของประชากร เช่น ค่าเฉลี่ยประชากรของประชากร 2 ชุด เท่ากันหรือไม่ อาทิ ในที่นี้พืชเศรษฐกิจหลักของพื้นที่ได้แก่ ข้าวที่อาจแบ่งกลุ่มได้เป็นการปลูกข้าวเหนียวนาปีตามด้วยพืชไร่ และการปลูกข้าวเหนียวนาปีแล้วตามด้วยพืชผัก ว่าประชากรของ 2 กลุ่มนี้จะมีปริมาณผลผลิต ต้นทุนเงินสด ต้นทุนผันแปร ต้นทุนรวม ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด แตกต่างกันหรือไม่เพราะจากการศึกษาพบว่า ข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่มีแนวโน้มว่ามีปริมาณผลผลิตและผลตอบแทนทั้ง 3 ประเภทสูงกว่าข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก ขณะที่ใช้ต้นทุนในการผลิตทั้ง 3 ประเภทพอๆ กัน ดังนั้นจึงทำการทดสอบสมมติฐานให้ได้ข้อสรุป เพื่อที่จะทำผลการวิเคราะห์ไปใช้เสนอเป็นแนวทางเลือกในการผลิตพืชของเกษตรกรในโอกาสต่อไป โดยทำการทดสอบสมมติฐาน 7 รายการ ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสมมติฐาน

1. ผลผลิต

สมมติฐานหลัก H_0 : ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ = ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

สมมติฐานรอง H_1 : ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ $\neq$ ผลผลติเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

2. ต้นทุนเงินสด

สมมติฐานหลัก H_0 : ต้นทุนเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่= ต้นทุนเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

สมมติฐานรอง H_1 : ต้นทุนเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ $\neq$ ต้นทุนเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

3. ต้นทุนผันแปร

สมมติฐานหลัก H_0 : ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่= ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

สมมติฐานรอง H_1 : ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่≠ ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

4. ต้นทุนรวม

สมมติฐานหลัก H_0 : ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่= ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

สมมติฐานรอง H_1 : ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่≠ ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

5. ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด

สมมติฐานหลัก H_0 : ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ = ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

สมมติฐานรอง H_1 : ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ ≠ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

6. ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร

สมมติฐานหลัก H_0 : ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ = ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

สมมติฐานรอง H_1 : ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ ≠ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

7. ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด

สมมติฐานหลัก H_0 : ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ = ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

สมมติฐานรอง H_1 : ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ ≠ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

ขั้นที่ 2

กำหนดระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$

ขั้นที่ 3

สุ่มตัวอย่างขนาด n_1 จากประชากรชุดที่ 1(ข้าวเหนียวนาปีตามด้วยพืชไร่) ได้ 45 ตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างขนาด n_2 จากประชากรชุดที่ 2 (ข้าวเหนียวนาปีตามด้วยพืชผัก) ได้ 24 ตัวอย่าง คำนวณค่าเฉลี่ย และค่าความเบียงเบนมาตรฐาน

ขั้นที่ 4

เลือกค่าสถิติ t

ขั้นที่ 5

คำนวณค่าสถิติ t ที่เรียกว่า t คำนวณและระดับขั้นนความเสรี df = n-1

ขั้นที่ 6

คำนวณค่า Sig. (2 - tailed) ของค่าสถิติ t คำนวณ

ขั้นที่ 7

สรุปผลโดยเปรียบเทียบค่า Sig. (2 – tailed) กับระดับนัยสำคัญ α ถ้า Sig. (2 – tailed) < α แล้วปฏิเสธ H_0

จากผลในตารางที่ 35 และ 36 อธิบายได้ว่า

ผลผลิต

ผลิตข้าวเหนียวนาปีตามด้วยพืชไร่(ถั่วเหลือง ยาสูบ เป็นต้น) สูงกว่าผลผลิตข้าวเหนียวนาปีตามด้วยพืชผัก(กระเทียม พริก เป็นต้น) โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ดีกว่านั่นคือ ข้อมูลมีความแปรปรวนน้อยกว่า เมื่อทำการทดสอบสมมติฐาน ได้ Sig. (2 – tailed) = 0.017 ซึ่งน้อยกว่า ค่า α ดังนั้น ปฏิเสธ H_0 นั่นคือผลผลิตของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ ไม่แตกต่างกันกับผลผลิตข้าวเหนียวนาปีที่ตามด้วยพืชผัก

ต้นทุนเงินสด

ต้นทุนเงินสดของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ 1,078.49บาทต่อไร่ ซึ่งมากกว่าต้นทุนเงินสดข้าวเหนียวนาปีที่ตามด้วยพืชผัก 996.54 บาทต่อไร่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ดีกว่านั่นคือ ข้อมูลความแปรปรวนน้อยกว่า เมื่อทำการทดสอบสมมติฐาน ได้ Sig. (2 – tailed) = 0.419 ซึ่งมากกว่า ค่า α ดังนั้นยอมรับ H_0 นั่นคือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ของขาวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ ไม่แตกต่างกันกับต้นทุนเงินสดต่อไร่ ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

ต้นทุนผันแปร

ต้นทุนผันแปรของข้าวเหนียวนาปีตามด้วยพืชไร่ 2,336.06 บาทต่อไร่ ซึ่งน้อยกว่าต้นทุนผันแปร ข้าวเหนียวนาปีที่ตามด้วยพืชผัก 2,529.85 บาทต่อไร่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ดีกว่า

นั่นคือข้อมูลมีความแปรปรวนน้อยกว่า เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานได้ Sig. (2 – tailed) = 0.075 ซึ่งมากกว่า α ดังนั้นยอมรับ H_0 นั่นคือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ ไม่แตกต่างกันกับต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ ข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

ต้นทุนรวม

ต้นทุนรวมของข้าวเหนียวนาปีตามด้วยพืชไร่ 2,894.52 บาทต่อไร่ ซึ่งน้อยกว่าต้นทุนรวมข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก 3,088.59 บาทต่อไร่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ดีกว่านั่นคือ ข้อมูลความแปรปรวนน้อยกว่า เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานได้ Sig. (2 – tailed) = 0.093 ซึ่งมากกว่า α ดังนั้นยอมรับ H_0 นั่นคือต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ ไม่แตกต่างกับต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ 2,164.07 บาทต่อไร่ ซึ่งมากกว่าผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก 1,901.59 บาทต่อไร่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ดีกว่านั่นคือ ข้อมูลมีความแปรปรวนน้อยกว่าเมื่อทำการทดสอบสมมติฐานได้ Sig. (2 – tailed) = 0.091 ซึ่งมากกว่า α ดังนั้นยอมรับ H_0 นั่นคือ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ไม่แตกต่างกันกับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ 906.50 บาทต่อไร่ ซึ่งมากกว่าผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก 368.28 บาทต่อไร่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ดีกว่านั่นคือ ข้อมูลความแปรปรวนน้อยกว่าเมื่อทำการทดสอบสมมติฐานได้ Sig. (2 – tailed) = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า α ดังนั้นย่อมปฏิเสธ H_0 นั่นคือ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ไม่แตกต่างกันกับผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ (ถั่วเหลือง ยาสูบ เป็นต้น) 348.04 บาทต่อไร่ ซึ่งมากกว่าผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก(กระเทียม พริก เป็นต้น) ซึ่งขาดทุน 190.46 บาทต่อไร่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ดีกว่านั่นคือ ข้อมูลมีความแปรปรวนน้อยกว่าเมื่อทำการทดสอบสมมติฐานได้ ได้ Sig. (2 – tailed) = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า α ดังนั้นย่อมปฏิเสธ H_0 นั่นคือ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่ไม่แตกต่างกันกับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ ของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

ปัญหาและความต้องการในการผลิตพืช

เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ต้องประสบกับปัญหาในการผลิตพืช แบ่งตามชนิดของพืชตามรายละเอียดตารางที่ 37 ดังนี้

<u>หน่วยที่ดินที่ 5I$_1$</u> ข้าวเหนียวนาปี ทุกครัวเรือนมีปัญหาในการผลิตพืชซึ่งร้อยละ 75.00 มีปัญหาเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ รองลงมาร้อยละ 62.50 มีปัญหาเรื่องปัจจัยการผลิตมีราคาสูงและศัตรูพืชรบกวน ที่เหลือร้อยละ 25.00 เท่ากัน มีปัญหาเรื่องขาดแคลนเงินทุนและสภาพดินเสื่อมโทรม และร้อยละ 12.50 มีปัญหาเรื่องขาดแคลนแรงงาน

เกษตรกรต้องการความช่วยเหลือจากรัฐทุกรายที่สำรวจ โดยต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ ส่งเสริมราคาผลผลิตมากถึงอย่างละร้อยละ 62.50 ต้องการให้ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืชเท่ากันร้อยละ 37.50 และอีกร้อยละ 12.50 ต้องการให้ช่วยเหลือในการจัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต

<u>หน่วยที่ดินที่ 6.1</u> ข้าวเหนียวนาปีทุกครัวเรือนมีปัญหาในการผลิตซึ่งเกษตรกรมีปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูงและราคาผลผลิตตกต่ำทั้งหมด รองลงมาคือปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและขาดแคลนเงินทุนร้อยละ 37.50 เท่ากันที่เหลือร้อยละ 25.00 มีปัญหาสภาพดินเสื่อมโทรม

เกษตรกรทุกรายต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ ต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ ส่งเสริมราคาผลผลิตเท่ากันคือร้อยละ 62.50 ต้องการให้ช่วยส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืชร้อยละ 37.50 ที่เหลืออีกร้อยละ 12.50 ต้องการให้ช่วยจัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ

<u>หน่วยที่ดินที่ 6.1I$_1$</u> ในหน่วยที่ดินนี้มีการปลูกพืชอยู่ 4 ระบบ มีการปลูกข้าวเหนียวนาปีทุกระบบและทุกระบบครัวเรือนมีปัญหาในการผลิตทุกราย รวมทั้งการปลูกพริกหลังการปลูกข้าวเหนียวนาปีด้วย ยกเว้นการปลูกยาสูบหลังการปลูกข้าวเหนียวนาปี ซึ่งมีครัวเรือนที่มีปัญหาร้อยละ 87.50 การปลูกข้าวเหนียวนาปีมีปัญหาส่วนใหญ่คือปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ศัตรูพืชรบกวน ราคาผลผลิตตกต่ำ ขาดแคลนเงินทุน ส่วนถั่วเหลืองมีปัญหาปัจจัยการผลิตราคาสูง สภาพดินเสื่อมโทรม ราคาผลผลิตตกต่ำ ยาสูบมีปัญหาศัตรูพืชรบกวน ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ส่วนพริกมีปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงและศัตรูพืชรบกวน

เกษตรกรต้องการความช่วยเหลือจากรัฐทั้งหมด ยกเว้นยาสูบที่ปลูกหลังจากการปลูกข้าวเหนียวนาปี มีความต้องการให้รัฐช่วยเหลือร้อยละ 87.50 การปลูกข้าวเหนียวนาปีความต้องการให้ช่วยจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิต ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้

สารเคมีต่างๆ ส่วนการปลูกถั่วเหลืองเกษตรกรทุกรายต้องการให้ช่วยส่งเสริมราคาผลผลิต รองลงมาต้องการให้ช่วยส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกยาสูบต้องการให้ช่วยจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิต ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ การปลูกพริกต้องการให้ช่วยเหลือในการจัดหาปัจจัยการผลิตราคายุติธรรมและส่งเสริมราคาผลผลิต

<u>หน่วยที่ดินที่ 7.1</u> การปลูกข้าวเหนียวนาปี มีครัวเรือนที่มีปัญหาร้อยละ 83.33 เกษตรกรทุกรายมีปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูงและราคาผลผลิตตกต่ำทั้งหมด รองลงมาคือปัญหาศัตรูพืชรบกวนและขาดแคลนเงินทุน

เกษตรกรต้องการความช่วยเหลือจากรัฐร้อยละ 83.33 โดยทุกรายต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม รองลงมาต้องการให้ช่วยเหลือในด้านการส่งเสริมราคาผลผลิต ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ

<u>หน่วยที่ดินที่ 15</u> การปลูกข้าวเหนียวนาปีทุกครัวเรือนมีปัญหาในการผลิต เกษตรกรทุกรายมีปัญหาเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำและศัตรูพืชรบกวน รองลงมามีปัญหาในเรื่องปัจจัยการผลิตมีราคาสูงร้อยละ 85.71 ที่เหลือเป็นปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร สภาพดินเสื่อมโทรมและขาดแคลนเงินทุน

เกษตรกรทุกรายต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ โดยทั้งหมดต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรมและส่งเสริมราคาผลผลิต รองลงมาต้องการให้ช่วยส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ จัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืช ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ

<u>หน่วยที่ดินที่ 15I$_1$</u> ในหน่วยที่ดินนี้มีการปลูกพืชอยู่ 5 ระบบ มีการปลูกข้าวเหนียวนาปีทุกระบบและการปลูกพืชครั้งที่ 2 หลังจากการทำนาคือข้าวเหนียวนาปรัง ถั่วเหลือง ยาสูบและพริก เกษตรกรทุกรายมีปัญหาทั้งหมด การปลูกข้าวเหนียวนาปีมีปัญหาเรื่องศัตรูพืชรบกวน ราคาผลผลิตตกต่ำ ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและสภาพดินเสื่อมโทรม ถั่วเหลืองมีปัญหาศัตรูพืชรบกวน ราคาผลผลิตตกต่ำ ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร ขาดเงินทุนและสภาพดินเสื่อมโทรม ยาสูบ มีปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ศัตรูพืชรบกวน ราคาผลผลิตตกต่ำและขาดแคลนเงินทุน พริก มีปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ศัตรูพืชรบกวนและสภาพดินเสื่อมโทรม

ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ เกษตรกรทุกรายต้องการความช่วยเหลือซึ่งมีความต้องการที่สำคัญๆ คือ ข้าวเหนียวนาปีต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิต จัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ข้าวเหนียวนาปีและปลูกข้าวเหนียวนาปรังเป็นพืช

ครั้งที่ 2 ทั้งสองพืชต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิต จัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต ข้าวเหนียวนาปีและปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวเหนียวนาปีต้องการให้ช่วยส่งเสริมราคาผลผลิต จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ ถั่วเหลือง ต้องการให้ช่วยจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ จัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน ข้าวเหนียวนาปีและปลูกยาสูบเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวเหนียวนาปีต้องการให้ช่วยจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ ส่งเสริมราคาผลผลิต จัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต ยาสูบ ต้องการให้ช่วยจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ และส่งเสริมราคาผลผลิต ข้าวเหนียวนาปีและปลูกพริกเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวเหนียวนาปี ต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิต ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ พริก ต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิต ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ

<u>หน่วยที่ดินที่ 16.1</u> การปลูกข้าวเหนียวนาปี ทุกครัวเรือนมีปัญหาในการผลิตซึ่งเกษตรกรทั้งหมดมีปัญหาศัตรูพืชรบกวนและราคาผลผลิตตกต่ำ รองลงมาคือปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและปัจจัยการผลิตมีราคาสูงอย่างละร้อยละ 75.00

ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ เกษตรกรทั้งหมดต้องการความช่วยเหลือ โดยทุกรายต้องการให้ช่วยส่งเสริมราคาผลผลิต รองลงมาต้องการให้ช่วยเหลือในด้านจัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรร้อยละ 87.50 ที่เหลือต้องการให้ช่วยเหลือด้านจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรมและส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ อย่างละร้อยละ 75.00

<u>หน่วยที่ดินที่ 16.1I₁</u> ในหน่วยที่ดินที่มีการปลูกพืชอยู่ 3 ระบบ มีการปลูกข้าวเหนียวนาปีทุกระบบและทุกระบบครัวเรือนทั้งหมดมีปัญหาในการผลิตรวมทั้งการปลูกพืชครั้งที่ 2 คือ กระเทียมและถั่วเหลืองด้วย การปลูกข้าวเหนียวนาปีมีปัญหาคล้ายๆ กันคือปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ศัตรูพืชรบกวน ราคาผลผลิตตกต่ำ ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร กระเทียมมีปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ขาดแคลนเงินทุน ศัตรูพืชรบกวน ถั่วเหลืองมีปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ศัตรูพืชรบกวน ราคาผลผลิตตกต่ำ

เกษตรกรทั้งหมดต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ ซึ่งมีความต้องการที่สำคัญๆ คือการปลูกข้าวเหนียวนาปีในทุกระบบต้องการให้รัฐจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิต ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ การปลูกกระเทียมต้องการให้รัฐจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิตและส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ ถั่วเหลืองต้องการให้รัฐจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมี

ต่างๆ ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมราคาผลผลิตและแนะนำเกี่ยวกับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ

<u>หน่วยที่ดินที่ 33.1I</u>$_1$ ในหน่วยที่ดินนี้มีการปลูกพืชอยู่ 4 ระบบ มีการปลูกข้าวเหนียวนาปีอยู่ 2 ระบบ โดยปลูกถั่วเหลืองและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชครั้งที่ 2 มีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 2 ระบบ โดยปลูกถั่วเหลืองและถั่วลิสงเป็นพืชครั้งที่ 2 ทุกระบบครัวเรือนทั้งหมดมีปัญหาในการผลิต ยกเว้นการปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 หลังการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีเกษตรกรประสบปัญหาร้อยละ 83.33 ปัญหาของการปลูกข้าวเหนียวนาปีคือราคาผลผลิตตกต่ำ ศัตรูพืชรบกวน ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร ขาดแคลนเงินทุน ส่วนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร การปลูกถั่วเหลืองมีปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ศัตรูพืชรบกวน การปลูกถั่วลิสงมีปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงและขาดแคลนเงินทุน

ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ มีความต้องการให้ช่วยเหลือทุกราย ยกเว้นการปลูกถั่วเหลืองหลังการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีเกษตรกรต้องการให้ช่วยเหลือร้อยละ 83.33 ข้าวเหนียวนาปีและปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวเหนียวนาปีต้องการให้ช่วยส่งเสริมราคาผลผลิต จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ ถั่วเหลืองต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน ข้าวเหนียวนาปีและปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวเหนียวนาปีต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิต ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิต จัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ทั้งสองพืชต้องการให้รัฐจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิต ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และปลูกถั่วลิสงเป็นพืชครั้งที่ 2 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต้องการให้รัฐจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิต ถั่วลิสงต้องการให้ส่งเสริมราคาผลผลิต จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม

<u>หน่วยที่ดินที่ 35.1</u> เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทุกครัวเรือนมีปัญหาในการผลิตทั้งหมด เกษตรกรมีปัญหาเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ศัตรูพืชรบกวน ขาดแคลนเงินทุนและขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

เกษตรกรทุกรายต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ ที่สำคัญคือต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิต ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ

บทที่ 4
สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45 จังหวัดแพร่ พบว่าหัวหน้าครัวเรือนเกษตรมีอายุเฉลี่ย 49.00 ปี นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 86.40 ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรของหัวหน้าครัวเรือนเกษตร พบว่าเกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกข้าวมากกว่าพืชชนิดอื่นๆ คือเฉลี่ย 21.84 ปี กระเทียมมีประสบการณ์ในการปลูกเฉลี่ย 20.57 ปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีประสบการณ์ในการปลูกเฉลี่ย 12.45 ปี ส่วนพืชอื่นๆ ที่เหลือจะมีประสบการณ์ในการปลูกมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ยกเว้นการปลูกถั่วเขียวและงาที่มีประสบการณ์ในการปลูกเฉลี่ย 5.00 และ 3.67 ปี สำหรับประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์มีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 3.33-5.00 ปี สัตว์ที่เลี้ยงคือ โค สุกรและไก่

สภาพทั่วไปของสมาชิกครัวเรือนเกษตรพบว่า จำนวนคนในครัวเรือนเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.02 คน เป็นเพศชายร้อยละ 50.30 เพศหญิงร้อยละ 49.70 ระดับการศึกษาของสมาชิกส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 54.07 สถานภาพการทำงานของคนในครอบครัวทำงานร้อยละ 60.95 ไม่ได้ทำงานร้อยละ 39.05

การถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกร พบว่าลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นของตนเอง 8.73 ไร่ (ร้อยละ 62.36) หนังสือสำคัญในที่ดินส่วนใหญ่เป็นโฉนดคิดเป็นร้อยละ 62.46 การใช้ประโยชน์ที่ดิน ใช้ทำนามากที่สุด 11.07 ไร่ (ร้อยละ 79.07) จากที่ถือครองทั้งหมด 14.00 ไร่ สำหรับภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงินของครัวเรือนเกษตรพบว่าเป็นการกู้ยืมในระบบทั้งหมดของครัวเรือนที่มีหนี้ วัตถุประสงค์ในการกู้เพื่อลงทุนในทรัพย์สินร้อยละ 56.97 กู้เพื่อใช้ในการเกษตรร้อยละ 24.88 และกู้เพื่อใช้ในการครองชีพร้อยละ 18.15

ในการสำรวจสภาพการผลิต 10 หน่วยที่ดิน 22 กิจกรรม พบว่ามีการปลูก**ข้าวเหนียวนาปี** ถึง 19 กิจกรรม ข้าวเหนียวนาปีและปลูกกระเทียมเป็นพืชครั้งที่ 2 หน่วยที่ดินที่ 16.1I_1 ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ต้นทุนผันแปรและต้นทุนทั้งหมด ทั้งระบบสูงสุดเฉลี่ยไร่ละ 14,751.72 20,795.08 และ 13,965.00 บาท ตามลำดับ ข้าวเหนียวนาปีในหน่วยที่ดินที่ 16.1 ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรและผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ต่ำสุดเฉลี่ยไร่ละ 122.59 และ 1,249.88 บาท ตามลำดับ สำหรับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดต่ำสุดได้แก่ข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกในหน่วยที่ดินที่ 6.1I_1 ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 507.04 บาท

ถั่วเหลือง ปลูกใน 6 หน่วยที่ดิน ซึ่งปลูกเป็นพืชครั้งที่ 2 ทั้งหมด พบว่าการปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชครั้งที่ 2 ที่ปลูกต่อจาก การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในหน่วยที่ดินที่ $33.1I_1$ ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดและผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด สูงสุดเฉลี่ยไร่ละ 3,813.86 6,294.55 และ 3,080.94 บาท ตามลำดับ

ยาสูบ ปลูกใน 2 หน่วยที่ดิน ซึ่งปลูกเป็นพืชครั้งที่ 2 ต่อจากการปลูกข้าวเหนียวนาปีในหน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ และหน่วยที่ดินที่ $15I_1$ พบว่าการปลูกยาสูบในหน่วยดินที่ $6.1I_1$ ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรและผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดสูงกว่าการปลูกในหน่วยที่ดินที่ $15I_1$ คือเฉลี่ยไร่ละ 3,092.21 และ 2,230.13 บาท ตามลำดับ แต่การปลูกยาสูบในหน่วยที่ดินที่ $15I_1$ ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 4,797.80 บาท ซึ่งสูงกว่าผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดของยาสูบที่ปลูกในหน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ ซึ่งได้เฉลี่ยไร่ละ 4,762.03 บาท

พริก ปลูกใน 2 หน่วยที่ดิน ซึ่งปลูกเป็นพืชครั้งที่ 2 ต่อจากการปลูกข้าวเหนียวนาปีในหน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ และหน่วยที่ดินที่ $15I_1$ พบว่าการปลูกพริกในหน่วยที่ดินที่ $15I_1$ ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดและผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดสูงกว่าการปลูกพริกในหน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$ คือได้เฉลี่ยไร่ละ 4,973.01 7,000.45 และ 4,418.96 บาท ตามลำดับ

กระเทียม ปลูกในหน่วยที่ดินที่ $16.1I_1$ เพียงหน่วยที่ดินเดียว เป็นการปลูกหลังการปลูกข้าวเหนียวนาปี เกษตรกรได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 14,183.07 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 18,714.59 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 13,765.47 บาท

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปลูกใน 4 หน่วยที่ดิน คือ หน่วยที่ดินที่ $33.1I_1$ ปลูกเป็นพืชครั้งที่ 2 ต่อจากการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ $33.1I_1$ ปลูกเป็นพืชครั้งที่ 1 โดยมีการปลูกถั่วเหลืองและถั่วลิสงเป็นพืชครั้งที่ 2 และหน่วยดินที่ 35.1 ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชเดี่ยว พบว่าการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในหน่วยที่ดินที่ $33.1I_1$ หลังจากการปลูกข้าวเหนียวนาปีได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดและผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดสูงสุดคือ เฉลี่ยไร่ละ 535.12 1,475.95 127.22 บาท ตามลำดับ

ถั่วลิสง ปลูกในหน่วยที่ดินที่ $33.1I_1$ เพียงหน่วยที่ดินเดียว เป็นการปลูกเป็นพืชครั้งที่ 2 หลังการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่าได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 3,854.87 บาท ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 5,631.23 บาท และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 3,522.71 บาท

เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานตัวแปรต่างๆ ของพืชหลักเศรษฐกิจ(ข้าวเหนียวนาปี) ที่ปลูกตามด้วยพืชไร่และพืชผัก พบว่าปริมาณผลผลิต ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร ผลตอบแทน

เหนือต้นทุนทั้งหมดของข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชไร่(ยาสูบ ถั่วเหลือง เป็นต้น) มีความแตกต่างจากข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก (กระเทียม พริก เป็นต้น) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่ต้นทุนเงินสด ต้นทุนผันแปร ต้นทุนรวมและผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ของการปลูกข้าวเหนียวนาปีแล้วตามด้วยพืชไร่ไม่แตกต่างจากข้าวเหนียวนาปีที่ปลูกตามด้วยพืชผัก

ปัญหาในการผลิตพืชนั้นพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาในการผลิตพืช ปัญหาที่พบมากเป็นปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ศัตรูพืชรบกวน ขาดแคลนเงินทุน ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร เป็นต้น ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐของเกษตรกรพบว่า ต้องการความช่วยเหลือในการผลิตพืชแทบทุกชนิดในสัดส่วนที่สูงมากความต้องการที่สำคัญ ได้แก่ต้องการให้ช่วยจัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม ส่งเสริมราคาผลผลิตให้ราคาดีกว่าเดิม ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมี จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การวางแผนการใช้ที่ดินลุ่มน้ำสาขา แม่น้ำยมตอนกลางได้ผลตามวัตถุประสงค์ จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผลการสำรวจจะเห็นว่าหัวหน้าครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จึงเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการพัฒนาด้านอาชีพ รัฐควรให้การสนับสนุนทางการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและวิวัฒนาการใหม่ๆ รัฐควรจัดสร้างโรงเรียน ห้องสมุด ตลอดจนจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ไม่หวังพึ่งภาครัฐอย่างเดียว

2. เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลางมีการปลูกข้าวเหนียวนาปี(นาดำ) มากถึง 19 กิจกรรม ในจำนวนทั้งหมด 22 กิจกรรม ซึ่งมีการปลูกเพื่อเก็บไว้บริโภคและผลิตเพื่อขายเป็นรายได้ในครอบครัว จึงเห็นว่าข้าวยังเป็นพืชที่จำเป็นต้องทำการเพาะปลูกต่อไปในบริเวณนี้ รัฐควรให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกข้าวเหนียว(นาดำ) เพื่อจะได้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ในการพิจารณาว่าจะปลูกพืชชนิดใดตามหลังข้าวเหนียวนาปีพบว่ามีแนวโน้มว่าการปลูกพืชไร่ตามหลังข้าวเหนียวนาปีจะให้ปริมาณผลผลิตที่สูงกว่า ส่งผลให้มีผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรและผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดมีแนวโน้มสูงกว่าตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากต้นทุนทั้ง 3 ชนิด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติไม่ว่าจะปลูกพืชชนิดใดตามหลังข้าวเหนียวนาปี ดังนั้นถ้าพื้นที่นานั้นเหมาะสมที่จะปลูกพืชไร่แล้วควรแนะนำให้เกษตรกรปลูกพืชไร่ตามหลังข้าวเหนียวนาปีเพราะใช้ต้นทุนไม่ต่างกันแต่ให้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรและผลตอบแทนเหนือต้นทุนรวมทั้งหมดสูงกว่า

3. เกษตรกรต้องการให้จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรมและต้องการให้ราคาผลผลิตมีราคาสูงขึ้น รัฐควรให้การสนับสนุนและดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นการประหยัดต้นทุนการผลิตรัฐควรให้ความช่วยเหลือทั้งในรูปแบบของการให้สินเชื่อเพื่อการผลิต เช่นเงินกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำหรือให้สินเชื่อเป็นปัจจัยการผลิตชนิดต่างๆ แล้วกำหนดใช้คืนในภายหลังแล้วแต่เงื่อนไขที่กำหนด สนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันหรือสร้างอำนาจในการต่อรองราคาสินค้ากับพ่อค้าให้ได้ราคาที่ยุติธรรมและควบคุมคุณภาพผลผลิตให้มีมาตรฐาน ตลอดจนจัดให้เกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตร ความรู้และวิทยาการใหม่ๆ ในการปลูกพืช ให้คำแนะนำการปรับปรุงดินและอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมถึงการจัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้พอเพียง ซึ่งในปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ช่วยเหลือเกษตรกรโดยเข้าไปขุดสระน้ำขนาดเล็กในไร่นาเพื่อเป็นแหล่งเก็บน้ำไว้ใช้เมื่อขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

4. จากการสำรวจจะเห็นว่าพืชที่ให้ผลตอบแทนในการผลิตมากที่สุดคือ กระเทียม ซึ่งเป็นการปลูกหลังการปลูกข้าวเหนียวนาปี แต่มีการปลูกอยู่หน่วยที่ดินเดียวคือหน่วยที่ดินที่ $16.1I_1$ เห็นควรให้ส่งเสริมให้มีการปลูกแทนพืชอื่นๆ เช่น ถั่วเหลือง พริก ยาสูบ หรือแม้แต่การปลูกข้าวเหนียวนาปรัง เพราะทำให้มีรายได้สูงกว่าพืชอื่นๆ แม้จะมีค่าแรงงานคนอยู่ในระดับสูง ซึ่งเมื่อพิจารณาต้นทุนทั้งหมดแล้วพบว่าไม่สูงกว่าการปลูกยาสูบมากนักแต่ให้ผลตอบแทนสูงกว่ายาสูบ 5-6 เท่า

ตารางข้อมูล

ตารางที่ 1 : ลักษณะทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	รวม/เฉลี่ย
อายุเฉลี่ย (ปี)	49.00
การนับถือศาสนา (ร้อยละ)	
- พุทธ	100.00
ระดับการศึกษา (ร้อยละ)	
- ไม่รู้หนังสือ	5.60
- จบการศึกษาระดับประถมศึกษา	86.40
- จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(ม.1 - ม.3)	7.20
- จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	0.80

ตารางที่ 2 : การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันของหัวหน้าครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	รวม/เฉลี่ย
การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบัน (ร้อยละ)	
- ไม่เป็น	4.00
- เป็น	96.00
กลุ่ม/สถาบัน	
1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	
1.1 ครัวเรือนที่เป็นสมาชิก (ร้อยละ)	75.83
1.2 ประโยชน์ที่ได้รับ (ร้อยละ)	
- มาก	75.82
- ปานกลาง	24.18
- น้อย	-
2. กองทุนหมู่บ้าน	
2.1 ครัวเรือนที่เป็นสมาชิก (ร้อยละ)	36.67
2.2 ประโยชน์ที่ได้รับ (ร้อยละ)	
- มาก	97.73
- ปานกลาง	2.27
- น้อย	-
3. สหกรณ์การเกษตร	
3.1 ครัวเรือนที่เป็นสมาชิก (ร้อยละ)	25.83
3.2 ประโยชน์ที่ได้รับ (ร้อยละ)	
- มาก	87.10
- ปานกลาง	9.68
- น้อย	3.22
4.กลุ่มออมทรัพย์	
4.1 ครัวเรือนที่เป็นสมาชิก (ร้อยละ)	25.00
4.2 ประโยชน์ที่ได้รับ (ร้อยละ)	
- มาก	93.33
- ปานกลาง	6.67
- น้อย	-

ตารางที่ 3 : ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรของหัวหน้าครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	รวม/เฉลี่ย
การปลูกพืช	
1. ข้าว	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	100.00
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	21.84
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	56.00
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	11.31
3. ถั่วเหลือง	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	52.80
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	12.45
4. ยาสูบ	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	10.40
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	13.31
5. ถั่วลิสง	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	6.40
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	17.88
6. งา	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	4.80
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	3.67
7. ถั่วเขียว	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	0.80
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	5.00
8. ถั่วแขก	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	0.80
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	17.00
9. พริก	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	21.60
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	5.70
10. กระเทียม	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	5.60
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	20.57

ตารางที่ 3 : (ต่อ)

รายการ	รวม/เฉลี่ย
11. ลำไย	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	2.40
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	12.33
12. มะขาม	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	0.80
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	12.00
13. มะม่วง	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	0.80
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	20.00
การเลี้ยงสัตว์	
1. โค	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	8.00
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	4.00
2. หมู	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	2.40
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	3.33
3. ไก่	
- ครัวเรือนที่ทำ (ร้อยละ)	0.80
- จำนวนปีที่เคยทำเฉลี่ย (ปี)	5.00

ตารางที่ 4 : ลักษณะทั่วไปของสมาชิกครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	รวม/เฉลี่ย
จำนวนคนในครัวเรือน (คน)	4.02
จำนวนคนทั้งหมด	
- อยู่ในวัยแรงงาน	2.93
- อยู่นอกวัยแรงงาน	1.09
อายุ < 12 ปี	0.70
อาย > 60 ปี	0.39
เพศ (ร้อยละ)	
- ชาย	50.30
- หญิง	49.70
ระดับการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน(ร้อยละ)	
- ไม่รู้หนังสือ	4.37
- อ่านออกเขียนได้	4.17
- จบการศึกษาระดับประถมศึกษา	54.07
- จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	5.57
- จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	3.58
- จบการศึกษาระดับปวส. หรือ อนุปริญญา	0.60
- จบการศึกษาระดับปริญญา	0.40
- กำลังศึกษา	27.24
สถานภาพการทำงานของคนในครอบครัว(คน/ครัวเรือน)	
- ทำการเกษตรในครัวเรือนเพียงอย่างเดียว	0.45
- ทำการเกษตรในครัวเรือนและรับจ้างในการเกษตร	0.91
- ทำการเกษตรในครัวเรือนและรับจ้างนอกการเกษตร	0.39
- ทำการเกษตรในครัวเรือนและรับจ้างในการเกษตรและนอกการเกษตร	0.41
- ทำการเกษตรในครัวเรือนและประกอบอาชีพอื่น	0.25
- ประกอบอาชีพอื่นเพียงอย่างเดียว	0.04
- ไม่ได้ทำงาน	1.57
สาเหตุที่ไม่ได้ทำงาน	
- เด็กเล็ก	0.17
- เรียนหนังสือ	1.10
- ชรา	0.25
- พิการ	0.04
- อื่นๆ	0.01

ตารางที่ 5 : การถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินของครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	รวม/เฉลี่ย
ลักษณะการถือครองที่ดิน (ไร่)	
ของตนเอง	8.73
เช่า	5.09
เข้าทำเปล่า	0.18
รวม	14.00
หนังสือสำคัญในที่ดิน (ร้อยละ)	
- โฉนด	62.46
- น.ส.3	27.28
-น.ส.3 ก.	0.82
- ส.ค.1	0.73
- ส.ป.ก.4-01	7.05
- ใบจับจอง	0.73
- ไม่มีเอกสารสิทธิ	0.93
ลักษณะการใช้ที่ดิน (ไร่)	
ที่อยู่อาศัย	0.54
ที่นา	11.07
ที่ไร่	2.01
ที่ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	0.35
ที่ทิ้งว่าง	0.03

ตารางที่ 6 : ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงินของครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	รวม/เฉลี่ย
ภาวะหนี้สิน (ร้อยละ)	
- ครัวเรือนที่ไม่มีหนี้	12.80
- จำนวนครัวเรือนที่มีหนี้	87.20
เงินกู้ในระบบ	
จำนวนครัวเรือนที่กู้ในระบบ (ราย)	100.00
จำนวนเงินกู้ (บาท/ครัวเรือนที่กู้)	276,641.18
วัตถุประสงค์ในการกู้ (ร้อยละของจำนวนเงินกู้)	
- ลงทุนในทรัพย์สิน	56.97
- ใช้ในการเกษตร	24.88
- ใช้ในการครองชีพ	18.15
แหล่งเงินกู้ (ร้อยละ)	
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	50.70
- กองทุนหมู่บ้าน	60.56
- สหกรณ์การเกษตร	15.49
- กลุ่มออมทรัพย์	1.41
อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละบาท/ปี)	
- สูงสุด	12.00
- ต่ำสุด	1.00
- เฉลี่ย	6.50
ระยะเวลาที่กู้ (ร้อยละ)	
- ระยะสั้น	78.87
- ระยะปานกลาง	15.50
- ระยะยาว	5.63
หนี้คงเหลือ (บาท/ครัวเรือนที่กู้)	
- ปัจจุบัน	150,013.10
- หนี้เดิม	185,860.00

ตารางที่ 7 : ปัญหาด้านการครองชีพ การชำระคืนเงินกู้ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สังคมและความปลอดภัย ของครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	รวม/เฉลี่ย
ปัญหาด้านการครองชีพ	
- ไม่มีปัญหา	72.80
- มีปัญหา	27.20
ปัญหา	
- ขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน	55.88
- สถานีอนามัยไม่เพียงพอ	44.12
- รายได้ไม่พอรายจ่าย	2.94
ปัญหาด้านการชำระคืนเงินกู้	
- ไม่มีปัญหา	83.20
- มีปัญหา	16.80
ปัญหา	
- ไม่มีเงินชำระคืน	100.00
ปัญหาด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	
- ไม่มีปัญหา	39.20
- มีปัญหา	60.80
ปัญหา	
- ปัญหาทรัพยากรที่ดินเพื่อการเพาะปลูกเสื่อมโทรมลง	75.00
- ปัญหาทรัพยากรน้ำขาดแคลน	36.84
- ปัญหาคุณภาพน้ำเลวลง	5.26
ปัญหาด้านสังคมและความปลอดภัย	
- ไม่มีปัญหา	53.60
- มีปัญหา	34.40
ปัญหา	
- ปัญหายาเสพติด	100.00
- ปัญหาโจรกรรม	30.23

ตารางที่ 8 : ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐของครัวเรือนเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	รวม/เฉลี่ย
ด้านการประกอบอาชีพ	
ไม่ต้องการ	-
ต้องการ	100.00
- จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม	99.20
- ราคาผลผลิตให้สูงขึ้น	91.20
- ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับปรับปรุงบำรุงดิน	51.20
- จัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพเสริม	28.80
- ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืช	28.80
- จัดหาตลาดผลผลิต	28.00
- ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	18.40
- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	9.60
- ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ	2.40
- เงินลงทุน	1.60
- จัดสรรที่ดินทำกิน	0.80
ด้านการครองชีพและสังคม	
ไม่ต้องการ	72.00
ต้องการ	28.00
- จัดสร้างสถานีอนามัยในหมู่บ้าน	42.86
- ติดตั้งโทรศัพท์	25.71
- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภค	22.86
- จัดสร้างและซ่อมแซมถนน	17.14
- จัดสร้างโรงเรียน	5.71

ตารางที่ 9 : ภาวะการผลิตของเกษตรกร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

หน่วยที่ดิน	ชนิดพืช	ภาวะการผลิตพืช					
		พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตทั้งหมด (กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคา (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิตเฉลี่ย (บาท/ไร่)
$5I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	6.63	6.63	4,068.04	613.58	5.00	3,067.90
6.1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	9.88	9.88	5,238.38	530.20	4.64	2,460.47
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	9.86	9.86	5,662.50	574.29	4.75	2,729.20
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	11.29	11.29	7,930.21	702.41	4.72	3,315.99
	- ถั่วเหลือง	9.29	9.29	1,828.74	196.85	10.09	1,986.65
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ยาสูบ						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	5.63	5.63	3,699.53	657.11	4.78	3,138.75
	- ยาสูบ	5.00	5.00	14,194.50	2,838.90	3.12	8,854.20
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-พริก						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	6.11	6.11	4,115.94	673.64	4.72	3,177.77
	- พริก	3.00	3.00	3,292.44	1,097.48	7.23	7,935.04
7.1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	6.63	6.63	3,442.43	519.22	4.24	2,203.85
15	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	4.79	4.79	2,422.16	505.67	4.60	2,324.43
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	4.19	4.19	2,509.39	598.90	4.79	2,865.97
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี-ข้าวเหนียวนาปรัง						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	7.14	7.14	4,805.22	673.00	4.65	3,132.10
	- ข้าวเหนียวนาปรัง(หว่านน้ำตม)	7.14	7.14	3,747.07	524.80	4.47	2,348.02
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	5.63	5.63	3,491.11	620.09	4.84	3,003.22
	- ถั่วเหลือง	4.13	4.13	993.06	240.45	10.01	2,407.23
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ยาสูบ						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	4.43	4.43	2,725.87	615.32	4.61	2,834.42
	- ยาสูบ	4.43	4.43	11,775.21	2,658.06	3.00	7,974.18
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-พริก						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	6.29	6.29	3,210.73	510.45	4.80	2,450.18
	- พริก	3.00	3.00	3,275.70	1,091.90	8.38	9,145.00

ตารางที่ 10 : การใช้ประโยชน์จากผลผลิตของเกษตรกร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

หน่วย : ร้อยละ

หน่วยที่ดิน	ชนิดพืช	การใช้ประโยชน์ผลผลิต					
		ขาย	บริโภค	ทำพันธุ์	ค่าเช่าที่ดิน	ค่านวด	รวม
$5I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	43.63	49.45	1.51	5.41	-	100.00
6.1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	51.64	35.96	2.07	0.33	10.00	100.00
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	32.04	37.36	0.90	19.70	10.00	100.00
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	27.97	41.07	1.43	22.41	7.12	100.00
	- ถั่วเหลือง	100.00	-	-	-	-	100.00
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ยาสูบ						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	34.56	53.52	1.93	-	9.99	100.00
	- ยาสูบ	100.00	-	-	-	-	100.00
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-พริก						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	50.43	23.22	1.50	17.97	6.88	100.00
	- พริก	98.21	0.79	1.00	-	-	100.00
7.1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	42.84	45.16	1.99	1.70	8.31	100.00
15	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	20.07	55.70	2.54	13.55	8.14	100.00
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	25.05	65.59	2.24	-	7.12	100.00
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี-ข้าวเหนียวนาปรัง						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	58.12	28.71	1.97	3.90	7.30	100.00
	- ข้าวเหนียวนาปรัง(หว่านน้ำตม)	80.87	4.96	3.49	3.40	7.28	100.00
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	41.48	42.28	2.08	10.89	3.27	100.00
	- ถั่วเหลือง	100.00	-	-	-	-	100.00
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ยาสูบ						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	26.47	52.10	2.25	9.18	10.00	100.00
	- ยาสูบ	100.00	-	-	-	-	100.00
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-พริก						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	24.42	37.34	1.80	26.50	9.94	100.00
	- พริก	97.97	1.31	0.72	-	-	100.00

ตารางที่ 10 : (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

หน่วยที่ดิน	ชนิดพืช	การใช้ประโยชน์ผลผลิต					
		ขาย	บริโภค	ทำพันธุ์	ค่าเช่าที่ดิน	ค่านวด	รวม
16.1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	19.48	69.09	2.28	-	9.15	100.00
$16.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	25.74	54.74	2.13	7.39	10.00	100.00
$16.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-กระเทียม						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	40.16	39.76	1.77	8.30	10.01	100.00
	- กระเทียม	87.57	1.36	11.07	-	-	100.00
$16.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	61.84	17.57	1.69	10.22	8.68	100.00
	- ถั่วเหลือง	100.00	-	-	-	-	100.00
$33.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	51.95	31.68	1.76	5.51	9.10	100.00
	- ถั่วเหลือง	100.00	-	-	-	-	100.00
$33.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์						
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	82.58	4.66	1.46	1.30	10.00	100.00
	- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	100.00	-	-	-	-	100.00
$33.1I_1$	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์-ถั่วเหลือง						
	- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	100.00	-	-	-	-	100.00
	- ถั่วเหลือง	100.00	-	-	-	-	100.00
$33.1I_1$	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์-ถั่วลิสง						
	- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	100.00	-	-	-	-	100.00
	- ถั่วลิสง	90.75	-	9.25	-	-	100.00
35.1	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	100.00	-	-	-	-	100.00

ตารางที่ 11 : สถานที่จำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง
ปีการผลิต 2544/45

หน่วย : ร้อยละ

หน่วยที่ดิน	ชนิดพืช	สถานที่จำหน่ายผลผลิต		
		ที่นา/ที่ไร่	ที่บ้าน	ผู้รับซื้อ
$5I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	14.09	85.91	-
6.1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	12.62	25.89	61.49
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	72.43	27.57
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง			
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	16.56	83.44
	- ถั่วเหลือง	-	-	100.00
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ยาสูบ			
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	80.43	19.57
	- ยาสูบ	-	100.00	-
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-พริก			
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	25.85	74.15
	- พริก	9.96	90.04	-
7.1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	74.83	25.17
15	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	50.00	50.00
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	19.90	80.10
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี-ข้าวเหนียวนาปรัง			
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	91.37	10.23
	- ข้าวเหนียวนาปรัง(หว่านน้ำตม)	-	90.57	9.43
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง			
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	38.88	61.12
	- ถั่วเหลือง	-	-	100.00
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ยาสูบ			
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	100.00	-
	- ยาสูบ	57.65	16.26	26.09
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-พริก			
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	69.01	30.99
	- พริก	18.47	81.53	-

ตารางที่ 11 : (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

หน่วยที่ดิน	ชนิดพืช	สถานที่ขายผลผลิต		
		ที่นา/ที่ไร่	ที่บ้าน	ผู้รับซื้อ
16.1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	-	100.00
$16.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	-	100.00
$16.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-กระเทียม			
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	71.42	28.58
	- กระเทียม	-	100.00	-
$16.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง			
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	22.03	77.97
	- ถั่วเหลือง	-	-	100.00
$33.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง			
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	8.70	4.97	86.33
	- ถั่วเหลือง	-	-	100.00
$33.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	-	57.76	42.24
	- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	-	-	100.00
$33.1I_1$	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์-ถั่วเหลือง			
	- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	-	-	100.00
	- ถั่วเหลือง	-	47.44	52.56
$33.1I_1$	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์-ถั่วลิสง			
	- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	13.90	67.30	18.80
	- ถั่วลิสง	-	100.00	-
35.1	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	-	-	100.00

ตารางที่ 12 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ $5I_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต			
1. ต้นทุนผันแปร	**1,723.58**	**417.38**	**2,140.96**
ค่าวัสดุการเกษตร	202.83	75.57	278.40
พันธุ์	4.53	42.83	47.36
ปุ๋ยเคมี	198.30	-	198.30
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	-	32.74	32.74
แรงงานคน	889.44	290.10	1,179.54
แรงงานเครื่องจักร	631.31	-	631.31
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	51.71	51.71
2. ต้นทุนคงที่	**152.92**	**417.41**	**570.33**
ค่าเช่าที่ดิน	150.94	165.94	316.88
ค่าใช้ที่ดิน	-	185.75	185.75
ค่าภาษีที่ดิน	1.98	-	1.98
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	65.72	65.72
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,876.50**	**834.79**	**2,711.29**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**613.58**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**5.00**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**3,067.90**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,191.40**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**926.94**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**356.61**

ตารางที่ 13 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ 6.1
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต			
1. ต้นทุนผันแปร	**1,043.68**	**1,061.23**	**2,104.91**
ค่าวัสดุการเกษตร	230.63	74.23	304.86
พันธุ์	-	52.01	52.01
ปุ๋ยเคมี	152.40	-	152.40
ยาปราบวัชพืช	1.90	-	1.90
ยาคุมหญ้า	40.00	-	40.00
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	36.33	-	36.33
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	-	22.22	22.22
แรงงานคน	663.29	374.92	1,038.21
แรงงานเครื่องจักร	84.93	580.77	665.70
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	26.10	-	26.10
ค่าขนส่ง	38.73	-	38.73
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	31.31	31.31
2. ต้นทุนคงที่	**5.28**	**622.31**	**627.59**
ค่าเช่าที่ดิน	-	63.80	63.80
ค่าใช้ที่ดิน	-	396.32	396.32
ค่าภาษีที่ดิน	5.28	-	5.28
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	162.19	162.19
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,048.96**	**1,683.54**	**2,732.50**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**530.20**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.64**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**2,460.47**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,411.51**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**355.56**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 272.03**

ตารางที่ 14 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต			
1. ต้นทุนผันแปร	**974.37**	**1,270.71**	**2,245.08**
ค่าวัสดุการเกษตร	319.30	148.88	468.18
พันธุ์	44.93	19.13	64.06
ปุ๋ยเคมี	149.57	-	149.57
ยาคุมหญ้า	54.93	-	54.93
ยาปราบศัตรูพืช	12.61	-	12.61
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	57.26	-	57.26
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	-	129.75	129.75
แรงงานคน	569.56	495.43	1,064.99
แรงงานเครื่องจักร	32.61	597.17	629.78
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	37.68	-	37.68
ค่าขนส่ง	15.22	-	15.22
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	29.23	29.23
2. ต้นทุนคงที่	**1.23**	**830.99**	**832.22**
ค่าเช่าที่ดิน	-	542.96	542.96
ค่าใช้ที่ดิน	-	158.86	158.86
ค่าภาษีที่ดิน	1.23	-	1.23
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	129.17	129.17
รวมต้นทุนทั้งหมด	**975.60**	**2,101.70**	**3,077.30**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**574.29**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.75**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**2,729.20**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,753.60**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**484.12**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 348.10**

ตารางที่ 15 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - ถั่วเหลือง หน่วยที่ดินที่ 6.1I_1
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวเหนียวนาปี			ถั่วเหลือง		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**987.38**	**1,131.06**	**2,118.44**	**992.51**	**577.29**	**1,569.80**
ค่าวัสดุการเกษตร	223.98	92.71	316.69	486.20	-	486.20
พันธุ์	-	50.68	50.68	312.31	-	312.31
ปุ๋ยเกล็ด	1.52	-	1.52	-	-	-
ปุ๋ยเคมี	158.49	-	158.49	72.00	-	72.00
ยาคุมหญ้า	2.85	-	2.85	-	-	-
ยาปราบศัตรูพืช	8.35	-	8.35	41.38	-	41.38
ฮอร์โมน	12.66	-	12.66	10.03	-	10.03
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	40.11	-	40.11	50.48	-	50.48
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	-	42.03	42.03	-	-	-
แรงงานคน	692.91	407.85	1,100.76	261.08	342.31	603.39
แรงงานเครื่องจักร	32.91	600.88	633.79	185.23	205.20	390.43
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	12.66	-	12.66	21.23	-	21.23
ค่าขนส่ง	24.92	-	24.92	38.77	-	38.77
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	29.62	29.62	-	29.78	29.78
2. ต้นทุนคงที่	**1.51**	**561.24**	**562.75**	**-**	**558.80**	**558.80**
ค่าเช่าที่ดิน	-	314.84	314.84	-	349.82	349.82
ค่าใช้ที่ดิน	-	111.62	111.62	-	82.20	82.20
ค่าภาษีที่ดิน	1.51	-	1.51	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	134.78	134.78	-	126.78	126.78
รวมต้นทุนทั้งหมด	**988.89**	**1,692.30**	**2,681.19**	**992.51**	**1,136.09**	**2,128.60**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**702.41**			**196.85**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.72**			**10.09**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**3,315.99**			**1,986.65**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**2,327.10**			**994.14**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**1,197.55**			**416.85**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**634.80**			**- 141.95**

ตารางที่ 16 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - ยาสูบ หน่วยที่ดินที่ 6.1I$_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวเหนียวนาปี			ยาสูบ		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**1,024.29**	**1,045.57**	**2,069.86**	**3,939.29**	**1,822.70**	**5,761.99**
ค่าวัสดุการเกษตร	312.63	78.27	390.90	2,152.21	355.00	2,507.21
พันธุ์	20.44	49.49	69.93	7.50	355.00	362.50
ปุ๋ยเคมี	180.89	-	180.89	1,670.83	-	1,670.83
ยาคุมหญ้า	71.56	-	71.56	-	-	-
สารจับใบ	-	-	-	25.25	-	25.25
ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-	344.13	-	344.13
ฮอร์โมน	-	-	-	2.50	-	2.50
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	39.74	-	39.74	102.00	-	102.00
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	-	28.78	28.78	-	-	-
แรงงานคน	625.56	284.83	910.39	1,698.20	752.76	2,450.96
แรงงานเครื่องจักร	36.66	651.74	688.40	42.00	596.76	638.76
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	45.00	-	45.00	46.88	-	46.88
ค่าขนส่ง	4.44	-	4.44	-	-	-
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	30.73	30.73	-	118.18	118.18
2. ต้นทุนคงที่	**144.33**	**565.11**	**709.44**	**152.88**	**709.20**	**862.08**
ค่าเช่าที่ดิน	141.89	-	141.89	152.88	-	152.88
ค่าใช้ที่ดิน	-	356.82	356.82	-	320.83	320.83
ค่าภาษีที่ดิน	2.44	-	2.44	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	208.29	208.29	-	388.37	388.37
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,168.62**	**1,610.68**	**2,779.30**	**4,092.17**	**2,531.90**	**6,624.07**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**657.11**			**2,838.90**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.78**			**3.12**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**3,138.75**			**8,854.20**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,970.13**			**4,762.03**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**1,068.89**			**3,092.21**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**359.45**			**2,230.13**

ตารางที่ 17 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - พริก หน่วยที่ดินที่ 6.1I$_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวเหนียวนาปี			พริก		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**981.26**	**1,401.20**	**2,382.46**	**2,705.29**	**2,286.61**	**4,991.90**
ค่าวัสดุการเกษตร	315.62	86.33	401.95	977.51	112.96	1,090.47
พันธุ์	-	47.78	47.78	22.22	112.96	135.18
ปุ๋ยชีวภาพ	12.73	-	12.73	11.11	-	11.11
ปุ๋ยเกร็ด	-	-	-	51.85	-	51.85
ปุ๋ยเคมี	204.00	-	204.00	545.75	-	545.75
สารจับใบ	-	-	-	22.96	-	22.96
ยาปราบวัชพืช	2.73	-	2.73	-	-	-
ยาปราบศัตรูพืช	2.73	-	2.73	140.55	-	140.55
ฮอร์โมน	9.09	-	9.09	59.26	-	59.26
ยาคุมหญ้า	26.18	-	26.18	-	-	-
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	47.25	-	47.25	123.81	-	123.81
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	10.91	38.55	49.46	-	-	-
แรงงานคน	510.54	748.00	1,258.54	1,376.29	1,731.12	3,107.41
แรงงานเครื่องจักร	56.36	537.43	593.79	293.34	361.37	654.71
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	70.09	-	70.09	58.15	-	58.15
ค่าขนส่ง	28.65	-	28.65	-	-	-
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	29.44	29.44	-	81.16	81.16
2. ต้นทุนคงที่	**2.35**	**630.54**	**632.89**	**-**	**655.46**	**655.46**
ค่าเช่าที่ดิน	-	313.53	313.53	-	271.00	271.00
ค่าใช้ที่ดิน	-	148.69	148.69	-	184.93	184.93
ค่าภาษีที่ดิน	2.35	-	2.35	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	168.32	168.32	-	199.53	199.53
รวมต้นทุนทั้งหมด	**983.61**	**2,031.74**	**3,015.35**	**2,705.29**	**2,942.07**	**5,647.36**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**673.64**			**1,097.48**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.72**			**7.23**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**3,177.77**			**7,935.04**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**2,194.16**			**5,229.75**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**795.31**			**2,943.14**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**162.42**			**2,287.68**

ตารางที่ 18 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ 7.1
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต			
1. ต้นทุนผันแปร	**818.68**	**1,142.10**	**1,960.78**
ค่าวัสดุการเกษตร	210.37	69.76	280.13
พันธุ์	-	44.48	44.48
ปุ๋ยเคมี	115.48	-	115.48
ยาคุมหญ้า	55.09	-	55.09
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	39.80	-	39.80
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	-	25.28	25.28
แรงงานคน	513.21	572.96	1,086.17
แรงงานเครื่องจักร	82.67	474.82	557.49
ค่าขนส่ง	12.43	-	12.43
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	24.56	24.56
2. ต้นทุนคงที่	**4.92**	**553.08**	**558.00**
ค่าเช่าที่ดิน	-	35.22	35.22
ค่าใช้ที่ดิน	-	358.90	358.90
ค่าภาษีที่ดิน	4.92	-	4.92
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	158.96	158.96
รวมต้นทุนทั้งหมด	**823.60**	**1,695.18**	**2,518.78**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**519.22**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.24**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**2,203.85**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,380.25**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**243.07**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 314.93**

ตารางที่ 19 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ 15
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต			
1. ต้นทุนผันแปร	**823.77**	**1,325.77**	**2,149.54**
ค่าวัสดุการเกษตร	286.57	99.40	385.97
พันธุ์	-	59.40	59.40
ปุ๋ยเคมี	170.90	-	170.90
ยาปราบวัชพืช	28.65	-	28.65
ยาปราบศัตรูพืช	7.46	-	7.46
ยาคุมหญ้า	8.36	-	8.36
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	60.45	-	60.45
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	10.75	40.00	50.75
แรงงานคน	402.99	666.97	1,069.96
แรงงานเครื่องจักร	95.52	534.69	630.21
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	26.87	-	26.87
ค่าขนส่ง	11.82	-	11.82
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	24.71	24.71
2. ต้นทุนคงที่	**2.61**	**655.91**	**658.52**
ค่าเช่าที่ดิน	-	235.79	235.79
ค่าใช้ที่ดิน	-	256.46	256.46
ค่าภาษีที่ดิน	2.61	-	2.61
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	163.66	163.66
รวมต้นทุนทั้งหมด	**826.38**	**1,981.68**	**2,808.06**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**505.67**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.60**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**2,324.43**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,498.05**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**174.89**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 483.63**

ตารางที่ 20 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ $15I_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต			
1. ต้นทุนผันแปร	**978.66**	**1,523.42**	**2,502.08**
ค่าวัสดุการเกษตร	328.96	87.28	416.24
พันธุ์	-	64.27	64.27
ปุ๋ยเคมี	198.81	-	198.81
ยาคุมหญ้า	35.82	-	35.82
ยาปราบศัตรูพืช	8.36	-	8.36
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	66.87	-	66.87
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	19.10	23.01	42.11
แรงงานคน	465.67	735.71	1,201.38
แรงงานเครื่องจักร	117.91	671.07	788.98
ค่าขนส่ง	66.12	-	66.12
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	29.36	29.36
2. ต้นทุนคงที่	**6.40**	**933.53**	**939.93**
ค่าใช้ที่ดิน	-	667.97	667.97
ค่าภาษีที่ดิน	6.40	-	6.40
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	265.56	265.56
รวมต้นทุนทั้งหมด	**985.06**	**2,456.95**	**3,442.01**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**598.90**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.79**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**2,865.97**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,880.91**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**363.89**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 576.04**

ตารางที่ 21 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี(นาดำ) - ข้าวเหนียวนาปรัง(หว่านน้ำตม)
หน่วยที่ดินที่ $15I_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)			ข้าวเหนียวนาปรัง(หว่านน้ำตม)		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**1,123.27**	**1,450.66**	**2,573.93**	**782.11**	**1,351.20**	**2,133.31**
ค่าวัสดุการเกษตร	389.27	52.31	441.58	412.11	80.65	492.76
พันธุ์	-	52.31	52.31	-	80.65	80.65
ปุ๋ยเคมี	267.80	-	267.80	267.80	-	267.80
ยาปราบวัชพืช	7.20	-	7.20	36.80	-	36.80
ยาปราบศัตรูพืช	20.00	-	20.00	20.00	-	20.00
ยาคุมหญ้า	6.00	-	6.00	-	-	-
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	59.27	-	59.27	62.13	-	62.13
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	29.00	-	29.00	25.38	-	25.38
แรงงานคน	603.20	647.80	1,251.00	167.20	635.80	803.00
แรงงานเครื่องจักร	114.00	716.85	830.85	186.00	611.29	797.29
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	10.80	-	10.80	10.80	-	10.80
ค่าขนส่ง	6.00	-	6.00	6.00	-	6.00
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	33.70	33.70	-	23.46	23.46
2. ต้นทุนคงที่	**3.20**	**401.27**	**404.47**	**-**	**407.28**	**407.28**
ค่าเช่าที่ดิน	-	105.90	105.90	-	105.90	105.90
ค่าใช้ที่ดิน	-	184.24	184.24	-	187.44	187.44
ค่าภาษีที่ดิน	3.20	-	3.20	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	111.13	111.13	-	113.94	113.94
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,126.47**	**1,851.93**	**2,978.40**	**782.11**	**1,758.48**	**2,540.59**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**673.00**			**524.80**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.65**			**4.47**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**3,132.10**			**2,348.02**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**2,005.63**			**1,565.91**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**558.17**			**214.71**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**153.70**			**- 192.57**

ตารางที่ 22 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - ถั่วเหลือง หน่วยที่ดินที่ $15I_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวเหนียวนาปี			ถั่วเหลือง		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**1,071.07**	**1,302.89**	**2,373.96**	**1,145.62**	**925.43**	**2,071.05**
ค่าวัสดุการเกษตร	187.13	95.22	282.35	466.82	-	466.82
พันธุ์	-	52.11	52.11	296.67	-	296.67
ปุ๋ยเกร็ด	-	-	-	5.73	-	5.73
ปุ๋ยเคมี	137.34	-	137.34	82.91	-	82.91
ยาปราบศัตรูพืช	3.56	-	3.56	53.03	-	53.03
ฮอร์โมน	-	-	-	9.09	-	9.09
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	42.67	-	42.67	19.39	-	19.39
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	3.56	43.11	46.67	-	-	-
แรงงานคน	419.11	809.26	1,228.37	383.34	795.91	1,179.25
แรงงานเครื่องจักร	425.33	366.28	791.61	220.31	95.15	315.46
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	3.33	-	3.33	3.03	-	3.03
ค่าขนส่ง	36.17	-	36.17	72.12	-	72.12
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	32.13	32.13	-	34.37	34.37
2. ต้นทุนคงที่	**2.62**	**410.18**	**412.80**	**-**	**437.99**	**437.99**
ค่าเช่าที่ดิน	-	207.36	207.36	-	206.45	206.45
ค่าใช้ที่ดิน	-	94.39	94.39	-	78.35	78.35
ค่าภาษีที่ดิน	2.62	-	2.62	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	108.43	108.43	-	153.19	153.19
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,073.69**	**1,713.07**	**2,786.76**	**1,145.62**	**1,363.42**	**2,509.04**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**620.09**			**240.45**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.84**			**10.01**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**3,003.22**			**2,407.23**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,929.53**			**1,261.61**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**629.26**			**336.18**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**216.46**			**- 101.81**

ตารางที่ 23 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - ยาสูบ หน่วยที่ดินที่ $15I_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวเหนียวนาปี			ยาสูบ		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**674.83**	**1,752.95**	**2,427.78**	**3,047.35**	**2,126.10**	**5,173.45**
ค่าวัสดุการเกษตร	338.06	97.62	435.68	1,433.48	106.45	1,539.93
พันธุ์	-	56.65	56.65	149.03	106.45	255.48
ปุ๋ยเคมี	187.74	-	187.74	972.35	-	972.35
ยาปราบวัชพืช	16.61	-	16.61	120.65	-	120.65
ยาคุมหญ้า	91.06	-	91.06	-	-	-
ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-	156.77	-	156.77
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	42.65	-	42.65	34.68	-	34.68
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	-	40.97	40.97	-	-	-
แรงงานคน	230.64	1,023.48	1,254.12	1,415.48	1,697.42	3,112.90
แรงงานเครื่องจักร	80.65	611.61	692.26	25.81	230.81	256.62
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	25.48	-	25.48	33.87	-	33.87
ค่าขนส่ง	-	-	-	138.71	-	138.71
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	20.24	20.24	-	91.42	91.42
2. ต้นทุนคงที่	**130.97**	**542.62**	**673.59**	**129.03**	**574.23**	**703.26**
ค่าเช่าที่ดิน	129.03	132.71	261.74	129.03	132.68	261.71
ค่าใช้ที่ดิน	-	191.61	191.61	-	193.55	193.55
ค่าภาษีที่ดิน	1.94	-	1.94	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	218.30	218.30	-	248.00	248.00
รวมต้นทุนทั้งหมด	**805.80**	**2,295.57**	**3,101.37**	**3,176.38**	**2,700.33**	**5,876.71**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**615.32**			**2,658.06**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.61**			**3.00**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**2,834.42**			**7,974.18**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**2,028.62**			**4,797.80**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**406.64**			**2,800.73**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 266.95**			**2,097.47**

ตารางที่ 24 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - พริก หน่วยที่ดินที่ $15I_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวเหนียวนาปี			พริก		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**1,098.47**	**1,082.81**	**2,181.28**	**2,144.55**	**2,027.44**	**4,171.99**
ค่าวัสดุการเกษตร	320.34	73.54	393.88	1,058.35	66.67	1,125.02
พันธุ์	-	43.09	43.09	-	66.67	66.67
ปุ๋ยเคมี	273.86	-	273.86	658.81	-	658.81
ยาปราบวัชพืช	-	-	-	26.67	-	26.67
ยาปราบศัตรูพืช	23.64	-	23.64	253.34	-	253.34
ฮอร์โมน	-	-	-	61.67	-	61.67
สารจับใบ	-	-	-	38.57	-	38.57
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	22.84	-	22.84	19.29	-	19.29
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	-	30.45	30.45	-	-	-
แรงงานคน	413.42	560.22	973.64	869.53	1,787.14	2,656.67
แรงงานเครื่องจักร	336.37	416.10	752.47	188.10	109.29	297.39
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	20.45	-	20.45	28.57	-	28.57
ค่าขนส่ง	7.89	-	7.89	-	-	-
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	32.95	32.95	-	64.34	64.34
2. ต้นทุนคงที่	**0.80**	**628.45**	**629.25**	**-**	**554.05**	**554.05**
ค่าเช่าที่ดิน	-	447.20	447.20	-	305.33	305.33
ค่าใช้ที่ดิน	-	66.02	66.02	-	140.00	140.00
ค่าภาษีที่ดิน	0.80	-	0.80	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	115.22	115.22	-	108.72	108.72
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,099.27**	**1,711.26**	**2,810.53**	**2,144.55**	**2,581.49**	**4,726.04**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**510.45**			**1,091.90**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.80**			**8.38**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**2,450.18**			**9,145.00**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,350.91**			**7,000.45**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**268.90**			**4,973.01**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 360.35**			**4,418.96**

ตารางที่ 25 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ 16.1
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต			
1. ต้นทุนผันแปร	**1,184.00**	**1,132.29**	**2,316.29**
ค่าวัสดุการเกษตร	322.48	83.17	405.65
พันธุ์	12.66	50.51	63.17
ปุ๋ยคอก	68.35	-	68.35
ปุ๋ยเคมี	176.71	-	176.71
ยาปราบวัชพืช	9.11	-	9.11
ยาปราบศัตรูพืช	5.32	-	5.32
ยาคุมหญ้า	6.33	-	6.33
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	41.47	-	41.47
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	2.53	32.66	35.19
แรงงานคน	641.52	545.38	1,186.90
แรงงานเครื่องจักร	132.91	468.22	601.13
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	69.87	-	69.87
ค่าขนส่ง	17.22	-	17.22
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	35.52	35.52
2. ต้นทุนคงที่	**5.00**	**611.20**	**616.20**
ค่าใช้ที่ดิน	-	465.25	465.25
ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	145.95	145.95
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,189.00**	**1,743.49**	**2,932.49**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**519.87**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.69**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**2,438.88**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,249.88**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**122.59**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 493.61**

ตารางที่ 26 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี หน่วยที่ดินที่ 16.1I$_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต			
1. ต้นทุนผันแปร	**969.08**	**1,712.85**	**2,681.93**
ค่าวัสดุการเกษตร	348.85	94.38	443.23
พันธุ์	-	55.92	55.92
ปุ๋ยเคมี	265.00	-	265.00
ยาปราบวัชพืช	3.08	-	3.08
ยาคุมหญ้า	13.08	-	13.08
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	55.19	-	55.19
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	12.50	38.46	50.96
แรงงานคน	376.92	921.65	1,298.57
แรงงานเครื่องจักร	194.23	667.75	861.98
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	9.62	-	9.62
ค่าขนส่ง	39.46	-	39.46
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	29.07	29.07
2. ต้นทุนคงที่	**2.92**	**570.92**	**573.84**
ค่าเช่าที่ดิน	-	210.81	210.81
ค่าใช้ที่ดิน	-	254.12	254.12
ค่าภาษีที่ดิน	2.92	-	2.92
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	105.99	105.99
รวมต้นทุนทั้งหมด	**972.00**	**2,283.77**	**3,255.77**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**570.77**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.82**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**2,748.73**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,776.73**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**66.80**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 507.04**

ตารางที่ 27 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - กระเทียม หน่วยที่ดินที่ 16.1I$_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวเหนียวนาปี			กระเทียม		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**1,050.39**	**1,513.54**	**2,563.93**	**1,798.43**	**4,531.52**	**6,329.95**
ค่าวัสดุการเกษตร	300.96	82.59	383.55	563.21	2,160.00	2,723.21
พันธุ์	-	51.85	51.85	-	2,139.13	2,139.13
ปุ๋ยคอก	-	-	-	74.78	-	74.78
ปุ๋ยเคมี	236.26	-	236.26	358.26	-	358.26
ยาคุมหญ้า	12.59	-	12.59	-	-	-
ยาปราบศัตรูพืช	4.44	-	4.44	66.09	-	66.09
ฮอร์โมน	-	-	-	17.30	-	17.30
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	33.78	-	33.78	42.43	-	42.43
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	13.89	30.74	44.63	4.35	20.87	25.22
แรงงานคน	503.69	698.45	1,202.14	1,116.52	2,094.78	3,211.30
แรงงานเครื่องจักร	187.04	700.99	888.03	55.66	222.79	278.45
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	26.85	-	26.85	63.04	-	63.04
ค่าขนส่ง	31.85	-	31.85	-	-	-
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	31.51	31.51	-	53.95	53.95
2. ต้นทุนคงที่	**1.70**	**367.42**	**369.12**	-	**417.60**	**417.60**
ค่าเช่าที่ดิน	-	212.09	212.09	-	158.48	158.48
ค่าใช้ที่ดิน	-	82.35	82.35	-	109.87	109.87
ค่าภาษีที่ดิน	1.70	-	1.70	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	72.98	72.98	-	149.25	149.25
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,052.09**	**1,880.96**	**2,933.05**	**1,798.43**	**4,949.12**	**6,747.55**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**645.56**			**958.26**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.85**			**21.41**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**3,132.58**			**20,513.02**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**2,080.49**			**18,714.59**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**568.65**			**14,183.07**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**199.53**			**13,765.47**

ตารางที่ 28 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - ถั่วเหลือง หน่วยที่ดินที่ 16.1I$_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวเหนียวนาปี			ถั่วเหลือง		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**1,179.52**	**1,463.12**	**2,642.64**	**1,290.84**	**715.58**	**2,006.42**
ค่าวัสดุการเกษตร	340.10	85.02	425.12	615.86	-	615.86
พันธุ์	-	50.10	50.10	382.03	-	382.03
ปุ๋ยเคมี	248.23	-	248.23	166.95	-	166.95
ยาปราบวัชพืช	3.87	-	3.87	-	-	-
ยาปราบศัตรูพืช	16.77	-	16.77	22.03	-	22.03
ยาคุมหญ้า	2.74	-	2.74		-	-
ฮอร์โมน	-	-	-	10.95	-	10.95
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	50.26	-	50.26	33.90	-	33.90
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	18.23	34.92	53.15	-	-	-
แรงงานคน	585.49	629.28	1,214.77	398.31	350.83	749.14
แรงงานเครื่องจักร	121.37	713.43	834.80	173.20	326.02	499.22
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	39.11	-	39.11	41.10	-	41.10
ค่าขนส่ง	93.45	-	93.45	62.37	-	62.37
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	35.39	35.39	-	38.73	38.73
2. ต้นทุนคงที่	**1.82**	**313.45**	**315.27**	**-**	**292.25**	**292.25**
ค่าเช่าที่ดิน	-	151.67	151.67	-	156.09	156.09
ค่าใช้ที่ดิน	-	67.55	67.55	-	66.49	66.49
ค่าภาษีที่ดิน	1.82	-	1.82	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	94.23	94.23	-	69.67	69.67
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,181.34**	**1,776.57**	**2,957.91**	**1,290.84**	**1,007.83**	**2,298.67**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**621.85**			**257.63**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.75**			**10.02**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**2,954.72**			**2,581.72**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,773.38**			**1,290.88**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**312.08**			**575.30**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 3.19**			**283.05**

ตารางที่ 29 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - ถั่วเหลือง หน่วยที่ดินที่ 33.1I$_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวเหนียวนาปี			ถั่วเหลือง		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**1,399.53**	**890.07**	**2,289.60**	**1,228.20**	**404.66**	**1,632.86**
ค่าวัสดุการเกษตร	219.71	94.66	314.37	518.44	15.81	534.25
พันธุ์	-	54.15	54.15	317.21	-	317.21
ปุ๋ยคอก	-	-	-	-	15.81	15.81
ปุ๋ยเคมี	161.01	-	161.01	78.56	-	78.56
ยาปราบวัชพืช	18.89	-	18.89	-	-	-
ยาปราบศัตรูพืช	6.44	-	6.44	65.12	-	65.12
ยาคุมหญ้า	16.95	-	16.95	-	-	-
ฮอร์โมน	-	-	-	43.21	-	43.21
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	16.42	-	16.42	14.34	-	14.34
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	-	40.51	40.51	-	-	-
แรงงานคน	722.45	447.32	1,169.77	454.42	272.33	726.75
แรงงานเครื่องจักร	422.83	306.10	728.93	200.69	79.67	280.36
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	-	-	-	9.30	-	9.30
ค่าขนส่ง	34.54	-	34.54	45.35	-	45.35
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	41.99	41.99	-	36.85	36.85
2. ต้นทุนคงที่	**8.64**	**495.58**	**504.22**	**-**	**440.17**	**440.17**
ค่าเช่าที่ดิน	-	35.59	35.59	-	116.60	116.60
ค่าใช้ที่ดิน	-	399.56	399.56	-	271.56	271.56
ค่าภาษีที่ดิน	8.64	-	8.64	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	60.43	60.43	-	52.01	52.01
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,408.17**	**1,385.65**	**2,793.82**	**1,228.20**	**844.83**	**2,073.03**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**656.61**			**222.79**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**4.80**			**10.25**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**3,151.36**			**2,283.99**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**1,743.19**			**1,055.79**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**861.76**			**651.13**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**357.54**			**210.96**

ตารางที่ 30 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวเหนียวนาปี - ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หน่วยที่ดินที่ 33.1I$_1$ ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวเหนียวนาปี			ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**1,175.67**	**1,421.76**	**2,597.43**	**1,926.87**	**940.83**	**2,867.70**
ค่าวัสดุการเกษตร	394.77	87.25	482.02	1,032.83	-	1,032.83
พันธุ์	-	51.21	51.21	390.90	-	390.90
ปุ๋ยคอก	-	-	-	-	-	-
ปุ๋ยเคมี	200.00	-	200.00	431.42	-	431.42
ยาคุมหญ้า	89.89	-	89.89	-	-	-
ยาปราบวัชพืช	-	-	-	56.93	-	56.93
ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-	7.47	-	7.47
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	104.88	-	104.88	146.11	-	146.11
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ	-	36.04	36.04	-	-	-
แรงงานคน	645.27	409.74	1,055.01	287.03	392.37	679.40
แรงงานเครื่องจักร	69.23	889.50	958.73	352.44	491.91	844.35
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	30.55	-	30.55	39.34	-	39.34
ค่าขนส่ง	35.85	-	35.85	173.47	-	173.47
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	35.27	35.27	-	56.55	56.55
ดอกเบี้ยเงินกู้	-	-	-	41.76	-	41.76
2. ต้นทุนคงที่	**4.56**	**457.98**	**462.54**	**-**	**407.90**	**407.90**
ค่าเช่าที่ดิน	-	25.85	25.85	-	25.85	25.85
ค่าใช้ที่ดิน	-	239.13	239.13	-	243.69	243.69
ค่าภาษีที่ดิน	4.56	-	4.56	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	193.00	193.00	-	138.36	138.36
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,180.23**	**1,879.74**	**3,059.97**	**1,926.87**	**1,348.73**	**3,275.60**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**708.90**			**1,238.84**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**5.17**			**2.75**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**3,666.92**			**3,402.82**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**2,486.69**			**1,475.95**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**1,069.49**			**535.12**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**606.95**			**127.22**

ตารางที่ 31 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ - ถั่วเหลือง หน่วยที่ดินที่ 33.1I_1
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			ถั่วเหลือง		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**1,242.90**	**835.78**	**2,078.68**	**1,364.10**	**578.09**	**1,942.19**
ค่าวัสดุการเกษตร	629.07	-	629.07	526.56	-	526.56
พันธุ์	356.12	-	356.12	205.71	-	205.71
ปุ๋ยคอก	-	-	-	-	-	-
ปุ๋ยเคมี	223.27	-	223.27	179.67	-	179.67
ยาปราบวัชพืช	27.76	-	27.76	61.22	-	61.22
ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-	69.39	-	69.39
ฮอร์โมน	-	-	-	1.22	-	1.22
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	21.92	-	21.92	9.35	-	9.35
แรงงานคน	142.85	681.63	824.48	387.75	478.76	866.51
แรงงานเครื่องจักร	232.86	116.86	349.72	404.69	58.41	463.10
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	25.10	-	25.10	25.10	-	25.10
ค่าขนส่ง	213.02	-	213.02	20.00	-	20.00
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	37.29	37.29	-	40.92	40.92
2. ต้นทุนคงที่	**25.53**	**386.50**	**412.03**	**20.41**	**401.53**	**421.94**
ค่าเช่าที่ดิน	20.41	-	20.41	20.41	-	20.41
ค่าใช้ที่ดิน	-	301.00	301.00	-	306.12	306.12
ค่าภาษีที่ดิน	5.12	-	5.12	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	85.50	85.50	-	95.41	95.41
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,268.43**	**1,222.28**	**2,490.71**	**1,384.51**	**979.62**	**2,364.13**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**1,423.47**			**287.35**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**1.35**			**10.91**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**1,928.08**			**3,134.73**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**659.65**			**1,750.22**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**- 150.60**			**1,192.54**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 562.63**			**770.60**

ตารางที่ 32 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ - ถั่วลิสง หน่วยที่ดินที่ 33.1I$_1$
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)					
	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			ถั่วลิสง		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต						
1. ต้นทุนผันแปร	**1,387.16**	**710.61**	**2,097.77**	**1,804.32**	**1,776.36**	**3,580.68**
ค่าวัสดุการเกษตร	731.00	-	731.00	472.77	263.92	736.69
พันธุ์	282.40	-	282.40	458.00	263.92	721.92
ปุ๋ยเคมี	414.40	-	414.40	-	-	-
ยาปราบวัชพืช	-	-	-	-	-	-
ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-	-	-	-
ฮอร์โมน	-	-	-	-	-	-
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	34.20	-	34.20	14.77	-	14.77
แรงงานคน	396.00	502.00	898.00	1,173.85	1,380.77	2,554.62
แรงงานเครื่องจักร	204.80	167.00	371.80	157.70	77.54	235.24
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ	24.96	-	24.96	-	-	-
ค่าขนส่ง	30.40	-	30.40	-	-	-
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	41.61	41.61	-	54.13	54.13
2. ต้นทุนคงที่	**6.28**	**394.48**	**400.76**	**-**	**332.16**	**332.16**
ค่าใช้ที่ดิน	-	301.60	301.60	-	277.15	277.15
ค่าภาษีที่ดิน	6.28	-	6.28	-	-	-
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	92.88	92.88	-	55.01	55.01
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,393.44**	**1,105.09**	**2,498.53**	**1,804.32**	**2,108.52**	**3,912.84**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**1,208.40**			**874.77**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**1.70**			**8.50**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**2,056.76**			**7,435.55**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**663.32**			**5,631.23**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**- 41.01**			**3,854.87**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 441.77**			**3,522.71**

ตารางที่ 33 : ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หน่วยที่ดินที่ 35.1
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนการผลิต			
1. ต้นทุนผันแปร	**1,422.44**	**512.58**	**1,935.02**
ค่าวัสดุการเกษตร	540.69	-	540.69
พันธุ์	233.68	-	233.68
ปุ๋ยเคมี	185.87	-	185.87
ยาปราบวัชพืช	83.59	-	83.59
ยาปราบศัตรูพืช	14.39	-	14.39
ฮอร์โมน	2.11	-	2.11
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	21.05	-	21.05
แรงงานคน	437.72	322.54	760.26
แรงงานเครื่องจักร	292.11	147.37	439.48
ค่าขนส่ง	151.92	-	151.92
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 3 บาทต่อปี)	-	42.67	42.67
2. ต้นทุนคงที่	**40.09**	**541.59**	**581.68**
ค่าเช่าที่ดิน	35.09	-	35.09
ค่าใช้ที่ดิน	-	451.14	451.14
ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00
ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	-	90.45	90.45
รวมต้นทุนทั้งหมด	**1,462.53**	**1,054.17**	**2,516.70**
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			**697.81**
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			**3.16**
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			**2,205.16**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			**742.63**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			**270.14**
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			**- 311.54**

ตารางที่ 34 : สรุปต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตของเกษตรกร ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง

ปีการผลิต 2544/45

หน่วย : บาท/ไร่

หน่วยที่ดินที่	ชนิดพืช	มูลค่าผลผลิต	ต้นทุน			ผลตอบแทน		
			ผันแปร	เงินสด	ทั้งหมด	เหนือต้นทุนผันแปร	เหนือต้นทุนเงินสด	เหนือต้นทุนทั้งหมด
$5I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	3,067.90	2,140.96	1,876.50	2,711.29	926.94	1,191.40	356.61
6.1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	2,460.47	2,104.91	1,048.96	2,732.50	355.56	1,411.51	-272.03
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	2,729.20	2,245.08	975.60	3,077.30	484.12	1,753.60	-348.10
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง	-	*3,688.24*	*1,981.40*	*4,809.79*	*1,614.40*	*3,321.24*	*492.85*
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	3,315.99	2,118.44	988.89	2,681.19	1,197.55	2,327.10	634.80
	- ถั่วเหลือง	1,986.65	1,569.80	992.51	2,128.60	416.85	994.14	-141.95
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ยาสูบ	-	*7,831.85*	*5,260.79*	*9,403.37*	*4,161.10*	*6,732.16*	*2,589.58*
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	3,138.75	2,069.86	1,168.62	2,779.30	1,068.89	1,970.13	359.45
	- ยาสูบ	8,854.20	5,761.99	4,092.17	6,624.07	3,092.21	4,762.03	2,230.13
$6.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-พริก	-	*7,374.36*	*3,688.90*	*8,662.71*	*3,738.45*	*7,423.91*	*2,450.10*
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	3,177.77	2,382.46	983.61	3,015.35	795.31	2,194.16	162.42
	- พริก	7,935.04	4,991.90	2,705.29	5,647.36	2,943.14	5,229.75	2,287.68
7.1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	2,203.85	1,960.78	823.60	2,518.78	243.07	1,380.25	-314.93
15	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	2,324.43	2,149.54	826.38	2,808.06	174.89	1,498.05	-483.63
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	2,865.97	2,502.08	985.06	3,442.01	363.89	1,880.91	-576.04
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี-ข้าวเหนียวนาปรัง	-	*4,707.24*	*1,908.58*	*5,518.99*	*772.88*	*3,571.54*	*-38.87*
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	3,132.10	2,573.93	1,126.47	2,978.40	558.17	2,005.63	153.70
	- ข้าวเหนียวนาปรัง(หว่านน้ำตม)	2,348.02	2,133.31	782.11	2,540.59	214.71	1,565.91	-192.57
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง	-	*4,445.01*	*2,219.31*	*5,295.80*	*965.44*	*3,191.14*	*114.65*
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	3,003.22	2,373.96	1,073.69	2,786.76	629.26	1,929.53	216.46
	- ถั่วเหลือง	2,407.23	2,071.05	1,145.62	2,509.04	336.18	1,261.61	-101.81
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ยาสูบ	-	*7,601.23*	*3,982.18*	*8,978.08*	*3,207.37*	*6,826.42*	*1,830.52*
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	2,834.42	2,427.78	805.80	3,101.37	406.64	2,028.62	-266.95
	- ยาสูบ	7,974.18	5,173.45	3,176.38	5,876.71	2,800.73	4,797.80	2,097.47
$15I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-พริก	-	*6,353.27*	*3,243.82*	*7,536.57*	*5,241.91*	*8,351.36*	*4,058.61*
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	2,450.18	2,181.28	1,099.27	2,810.53	268.90	1,350.91	-360.35
	- พริก	9,145.00	4,171.99	2,144.55	4,726.04	4,973.01	7,000.45	4,418.96
16.1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	2,438.88	2,316.29	1,189.00	2,932.49	122.59	1,249.88	-493.61
$16.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	2,748.73	2,681.93	972.00	3,255.77	66.80	1,776.73	-507.04
$16.1I_1$	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-กระเทียม	-	*8,893.88*	*2,850.52*	*9,680.60*	*14,751.72*	*20,795.08*	*13,965.00*
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	3,132.58	2,563.93	1,052.09	2,933.05	568.65	2,080.49	199.53
	- กระเทียม	20,513.02	6,329.95	1,798.43	6,747.55	14,183.07	18,714.59	13,765.47

ตารางที่ 34 : (ต่อ)

หน่วย : บาท/ไร่

หน่วยที่ดินที่	ชนิดพืช	มูลค่าผลผลิต	ต้นทุน			ผลตอบแทน		
			ผันแปร	เงินสด	ทั้งหมด	เหนือต้นทุนผันแปร	เหนือต้นทุนเงินสด	เหนือต้นทุนทั้งหมด
16.1I_1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง	-	*4,649.06*	*2,472.18*	*5,256.58*	*887.38*	*3,064.26*	*279.86*
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	2,954.72	2,642.64	1,181.34	2,957.91	312.08	1,773.38	-3.19
	- ถั่วเหลือง	2,581.72	2,006.42	1,290.84	2,298.67	575.30	1,290.88	283.05
33.1I_1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ถั่วเหลือง	-	*3,922.46*	*2,636.37*	*4,866.85*	*1,512.89*	*2,798.98*	*568.50*
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	3,151.36	2,289.60	1,408.17	2,793.82	861.76	1,743.19	357.54
	- ถั่วเหลือง	2,283.99	1,632.86	1,228.20	2,073.03	651.13	1,055.79	210.96
33.1I_1	ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)-ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	-	*5,465.13*	*3,107.10*	*6,335.57*	*1,604.61*	*3,962.64*	*734.17*
	- ข้าวเหนียวนาปี(นาดำ)	3,666.92	2,597.43	1,180.23	3,059.97	1,069.49	2,486.69	606.95
	- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	3,402.82	2,867.70	1,926.87	3,275.60	535.12	1,475.95	127.22
33.1I_1	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์-ถั่วเหลือง	-	*4,020.87*	*2,652.94*	*4,854.84*	*1,041.94*	*2,409.87*	*207.97*
	- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1,928.08	2,078.68	1,268.43	2,490.71	-150.60	659.65	-562.63
	- ถั่วเหลือง	3,134.73	1,942.19	1,384.51	2,364.13	1,192.54	1,750.22	770.60
33.1I_1	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์-ถั่วลิสง	-	*5,678.45*	*3,197.76*	*6,411.37*	*3,813.86*	*6,294.55*	*3,080.94*
	- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	2,056.76	2,097.77	1,393.44	2,498.53	-41.01	663.32	-441.77
	- ถั่วลิสง	7,435.55	3,580.68	1,804.32	3,912.84	3,854.87	5,631.23	3,522.71
35.1	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	2,205.16	1,935.02	1,462.53	2,516.70	270.14	742.63	-311.54

ตารางที่ 35 : ค่าเฉลี่ยและตัวแปรที่นำมาทดสอบสมมติฐาน ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

รายการ	ชนิดพืช	ค่าเฉลี่ย/ไร่	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ผลผลิต	1	669.84	90.22
	2	610.58	105.44
ต้นทุนเงินสด	1	1,078.49	368.97
	2	996.54	450.59
ต้นทุนผันแปร	1	2,336.06	355.47
	2	2,529.85	530.08
ต้นทุนรวม	1	2,894.52	383.30
	2	3,088.59	556.79
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด	1	2,164.07	600.63
	2	1,901.59	612.53
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร	1	906.50	519.13
	2	368.28	577.36
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด	1	348.04	533.82
	2	-190.46	600.62

หมายเหตุ : ชนิดพืชกลุ่มที่ 1 ข้าวเหนียวนาปีตามด้วยพืชไร่ จำนวนข้อมูล 45 ตัวอย่าง
ชนิดพืชกลุ่มที่ 2 ข้าวเหนียวนาปีตามด้วยพืชผัก จำนวนข้อมูล 24 ตัวอย่าง

ตารางที่ 36 : เปรียบเทียบผลการวิเคราห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ผลผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต (ข้าวเหนียวนาปี) ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

Independent Samples Test

รายการ	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95 % Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
ผลผลิต									
Equal variances assumed	0.621	0.434	2.449	67	0.017	59.26	24.19	10.97	107.55
Equal variances not assumed			2.335	41.186	0.025	59.26	25.38	8.01	110.51
ต้นทุนเงินสด									
Equal variances assumed	0.746	0.391	0.813	67	0.419	81.96	100.82	-119.28	283.19
Equal variances not assumed			0.765	39.735	0.449	82.00	107.17	-134.68	298.59
ต้นทุนผันแปร									
Equal variances assumed	5.348	0.024	-1.810	67	0.075	-193.79	107.07	-407.50	19.93
Equal variances not assumed			-1.608	34.323	0.117	-193.79	120.48	-438.55	50.97
ต้นทุนรวม									
Equal variances assumed	3.407	0.069	-1.704	67	0.093	-194.07	113.86	-421.33	33.19
Equal variances not assumed			-1.526	34.930	0.136	-194.07	127.21	-452.34	64.20
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด									
Equal variances assumed	0.139	0.710	1.717	67	0.091	262.48	152.86	-42.63	567.58
Equal variances not assumed			1.707	46.276	0.095	262.48	153.79	-47.03	571.98
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร									
Equal variances assumed	0.063	0.802	3.944	67	0.000	538.22	136.45	265.87	810.57
Equal variances not assumed			3.817	42.938	0.000	538.22	140.99	253.88	822.57
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด									
Equal variances assumed	0.493	0.485	3.820	67	0.000	538.50	140.95	257.15	819.84
Equal variances not assumed			3.684	42.517	0.001	538.50	146.16	243.64	833.36

ตารางที่ 37 : ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐในการผลิตพืช ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	$5I_1$	6.1	$6.1I_1$	$6.1I_1$		$6.1I_1$	
	ข้าวนาปี	ข้าวนาปี	ข้าวนาปี	ข้าวนาปี	ถั่วเหลือง	ข้าวนาปี	ยาสูบ
ปัญหา							
ครัวเรือนที่ไม่มีปัญหา	-	-	-	-	-	-	12.50
ครัวเรือนที่มีปัญหา	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	87.50
ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	-	37.50	-	14.29	28.57	37.50	28.57
ขาดเงินทุน	25.00	37.50	14.29	28.57	28.57	37.50	28.57
ขาดแรงงาน	12.50	-	-	14.29	14.29	-	-
ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	62.50	100.00	100.00	100.00	100.00	75.00	85.71
ศัตรูพืชรบกวน	62.50	100.00	85.71	71.43	85.71	87.50	100.00
สภาพดินเสื่อมโทรม	25.00	25.00	14.29	-	-	12.50	-
ราคาผลผลิตตกต่ำ	75.00	100.00	100.00	100.00	85.71	100.00	85.71
การขนส่งผลผลิตไม่สะดวก	-	-	-	-	-	-	-
ขาดแคลนพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ	-	-	-	-	-	-	-
ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ							
ไม่ต้องการ	-	-	-	-	-	-	12.50
ต้องการ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	87.50
จัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	-	37.50	-	14.29	42.86	25.00	28.57
จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม	62.50	87.50	100.00	100.00	85.71	100.00	85.71
จัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต	12.50	-	14.29	-	14.29	12.50	14.29
จัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพ	-	25.00	14.29	14.29	28.57	-	-
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่าง ๆ	62.50	25.00	14.29	85.71	71.43	50.00	42.86
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	12.50	37.50	-	-	-	-	-
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน	37.50	75.00	14.29	28.57	28.57	12.50	14.29
ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืช	37.50	12.50	-	14.29	14.29	-	-
ส่งเสริมราคาผลผลิต	62.50	75.00	100.00	100.00	100.00	100.00	85.71
ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ	-	-	-	-	-	-	-
ส่งเสริมด้านเงินทุน	-	12.50	-	-	-	-	-

ตารางที่ 37 : (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	$6.1I_1$		7.1	15	$15I_1$	$15I_1$	
	ข้าวนาปี	พริก	ข้าวนาปี	ข้าวนาปี	ข้าวนาปี	ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง
ปัญหา							
ครัวเรือนที่ไม่มีปัญหา	-	-	16.67		-	-	-
ครัวเรือนที่มีปัญหา	100.00	100.00	83.33	100.00	100.00	100.00	100.00
ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	-	-	-	42.86	37.50	14.29	14.29
ขาดเงินทุน	33.33	33.33	20.00	14.29	12.50	-	-
ขาดแรงงาน	-	-	-		-	-	-
ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	100.00	100.00	100.00	85.71	87.50	85.71	85.71
ศัตรูพืชรบกวน	88.89	88.89	80.00	100.00	75.00	100.00	100.00
สภาพดินเสื่อมโทรม	-	-	20.00	28.57	25.00	14.29	14.29
ราคาผลผลิตตกต่ำ	100.00	100.00	100.00	100.00	87.50	100.00	100.00
การขนส่งผลผลิตไม่สะดวก	-	-	-	-	25.00	-	-
ขาดแคลนพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ	-	-	-	-	-	-	-
ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ							
ไม่ต้องการ	-	-	16.67	-	-	-	-
ต้องการ	100.00	100.00	83.33	100.00	100.00	100.00	100.00
จัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	-	-	-	28.57	37.50	-	-
จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต	55.56	55.56	-	0.00	12.50	42.86	42.86
จัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพ	-	-	20.00	0.00	25.00	-	-
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่าง ๆ	77.78	77.78	60.00	57.14	25.00	28.57	28.57
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	-	20.00	14.29	-	14.29	14.29
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน	22.22	22.22	20.00	28.57	25.00	28.57	28.57
ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืช	22.22	22.22	60.00	28.57	12.50	28.57	28.57
ส่งเสริมราคาผลผลิต	100.00	100.00	80.00	100.00	87.50	71.43	71.43
ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ	-	-	-	-	-	-	-
ส่งเสริมด้านเงินทุน	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 37 : (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	$15I_1$		$15I_1$		$15I_1$		16.1
	ข้าวนาปี	ถั่วเหลือง	ข้าวนาปี	ยาสูบ	ข้าวนาปี	พริก	ข้าวนาปี
ปัญหา							
ครัวเรือนที่ไม่มีปัญหา	-	-	-	-	-	-	-
ครัวเรือนที่มีปัญหา	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	25.00	37.50	-	-	-	-	75.00
ขาดเงินทุน	25.00	25.00	42.86	57.14	-	-	-
ขาดแรงงาน	-	-	-	-	-	-	-
ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	75.00	87.50	100.00	100.00	100.00	100.00	75.00
ศัตรูพืชรบกวน	100.00	100.00	100.00	85.71	85.71	85.71	100.00
สภาพดินเสื่อมโทรม	50.00	25.00	14.29	-	28.57	28.57	-
ราคาผลผลิตตกต่ำ	100.00	87.50	100.00	85.71	100.00	100.00	100.00
การขนส่งผลผลิตไม่สะดวก	-	-	-	-	-	-	-
ขาดแคลนพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ	-	-	-	-	-	-	-
ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ							
ไม่ต้องการ	-	-	-	-	-	-	-
ต้องการ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	25.00	37.50	-	-	-	-	87.50
จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม	75.00	87.50	100.00	100.00	100.00	100.00	75.00
จัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต	37.50	37.50	42.86	28.57	28.57	28.57	25.00
จัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพ	25.00	25.00	14.29	14.29	-	-	-
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่าง ๆ	75.00	75.00	100.00	85.71	57.14	42.86	75.00
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	-	-	-	-	-	-
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน	50.00	37.50	14.29	14.29	14.29	14.29	25.00
ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืช	12.50	12.50	-	-	14.29	14.29	12.50
ส่งเสริมราคาผลผลิต	87.50	-	100.00	85.71	100.00	85.71	100.00
ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ	-	-	-	-	-	-	-
ส่งเสริมด้านเงินทุน	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 37 : (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	$16.1I_1$	$16.1I_1$		$16.1I_1$		$33.1I_1$	
	ข้าวนาปี	ข้าวนาปี	กระเทียม	ข้าวนาปี	ถั่วเหลือง	ข้าวนาปี	ถั่วเหลือง
ปัญหา							
ครัวเรือนที่ไม่มีปัญหา	-	-	-	-	-	-	-
ครัวเรือนที่มีปัญหา	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	25.00	12.50	12.50	12.50	12.50	-	-
ขาดเงินทุน	12.50	25.00	37.50	25.00	12.50	42.86	28.57
ขาดแรงงาน	-	-	12.50	-	-	-	-
ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	100.00	100.00	87.50	87.50	87.50	85.71	85.71
ศัตรูพืชรบกวน	100.00	100.00	37.50	100.00	87.50	85.71	100.00
สภาพดินเสื่อมโทรม	37.50	12.50	12.50	12.50	12.50	28.57	14.29
ราคาผลผลิตตกต่ำ	100.00	87.50	75.00	100.00	62.50	100.00	71.43
การขนส่งผลผลิตไม่สะดวก	-	12.50	12.50	12.50	12.50	-	-
ขาดแคลนพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ	-	-	-	-	25.00	-	-
ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ							
ไม่ต้องการ	-	-	-	-	-	-	-
ต้องการ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	25.00	12.50	12.50	12.50	12.50	-	14.29
จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม	100.00	100.00	87.50	100.00	100.00	85.71	85.71
จัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต	25.00	-	-	-	-	14.29	14.29
จัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพ	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	28.57	28.57
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่าง ๆ	87.50	62.50	50.00	50.00	50.00	57.14	71.43
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	25.00	12.50	-	-	-	-
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน	62.50	50.00	50.00	50.00	50.00	42.86	42.86
ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืช	12.50	12.50	25.00	-	-	14.29	14.29
ส่งเสริมราคาผลผลิต	100.00	75.00	75.00	100.00	50.00	100.00	71.43
ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ	-	-	-	25.00	50.00	-	-
ส่งเสริมด้านเงินทุน	-	-	-	-	-	14.29	14.29

ตารางที่ 37 : (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	$33.1I_1$		$33.1I_1$		$33.1I_1$		35.1
	ข้าวนาปี	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ถั่วเหลือง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ถั่วลิสง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
ปัญหา							
ครัวเรือนที่ไม่มีปัญหา	-	-	-	16.67	-	-	-
ครัวเรือนที่มีปัญหา	100.00	100.00	100.00	83.33	100.00	100.00	100.00
ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	75.00	62.50	16.67	20.00	28.57	28.57	16.67
ขาดเงินทุน	12.50	12.50	16.67	20.00	42.86	42.86	33.33
ขาดแรงงาน	-	-	-	-	-	-	-
ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	42.86	83.33
ศัตรูพืชรบกวน	100.00	37.50	66.67	80.00	28.57	14.29	83.33
สภาพดินเสื่อมโทรม	-	-	16.67	-	14.29	-	-
ราคาผลผลิตตกต่ำ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
การขนส่งผลผลิตไม่สะดวก	-	-	-	-	-	-	-
ขาดแคลนพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ	-	-	-	-	-	14.29	-
ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ							
ไม่ต้องการ	-	-	-	16.67	-	-	-
ต้องการ	100.00	100.00	100.00	83.33	100.00	100.00	100.00
จัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	75.00	62.50	16.67	20.00	14.29	14.29	16.67
จัดหาปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	42.86	100.00
จัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต	12.50	12.50	50.00	40.00	-	-	16.67
จัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพ	-	-	16.67	20.00	14.29	-	16.67
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่าง ๆ	62.50	50.00	66.67	80.00	14.29	14.29	33.33
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	-	-	-	-	-	-
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน	50.00	37.50	16.67	-	28.57	14.29	50.00
ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืช	-	-	16.67	20.00	14.29	14.29	-
ส่งเสริมราคาผลผลิต	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ	-	-	-	-	28.57	28.57	-
ส่งเสริมด้านเงินทุน	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 38 : ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการผลิตทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตร
ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนกลาง ปีการผลิต 2544/45

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	รวม/เฉลี่ย
ปัญหาและแนวทางแก้ไข	
1. ปัญหาราคาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	
1.1 ความสำคัญของปัญหา	99.20
1.2 แนวทางแก้ไข	
- ไม่ได้แก้ไข	100.00
2. ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ	
2.1 ความสำคัญของปัญหา	96.80
2.2 แนวทางแก้ไข	
- ไม่ได้แก้ไข	100.00
3. ปัญหาศัตรูพืชรบกวน	
3.1 ความสำคัญของปัญหา	58.40
3.2 แนวทางแก้ไข	
- ไม่ได้แก้ไข	93.15
- ฉีดยากำจัดศัตรูพืช	6.85
4. ปัญหาขาดเงินทุน	
4.1 ความสำคัญของปัญหา	44.80
4.2 แนวทางแก้ไข	
- ไม่ได้แก้ไข	23.21
- กู้เงิน	76.79
5. ปัญหาสภาพดินขาดความสมบูรณ์	
5.1 ความสำคัญของปัญหา	43.20
5.2 แนวทางแก้ไข	
- ไม่ได้แก้ไข	92.59
- ใส่ปุ๋ย	7.41

ตารางที่ 38 : (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	รวม/เฉลี่ย
6. ปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	
6.1 ความสำคัญของปัญหา	28.80
6.2 แนวทางแก้ไข	
- ไม่ได้แก้ไข	100.00
7. ปัญหาราคาพันธุ์สูงเกินไป	
7.1 ความสำคัญของปัญหา	22.40
7.2 แนวทางแก้ไข	
- ไม่ได้แก้ไข	92.86
- เก็บพันธุ์ไว้เอง	7.14
8. ปัญหาขาดแคลนพันธุ์ที่มีคุณภาพ	
8.1 ความสำคัญของปัญหา	12.80
8.2 แนวทางแก้ไข	
- ไม่ได้แก้ไข	100.00
9. ปัญหาไม่มีตลาดรับซื้อผลผลิต	
9.1 ความสำคัญของปัญหา	12.80
9.2 แนวทางแก้ไข	
- ไม่ได้แก้ไข	100.00
10. ปัญหาไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง	
10.1 ความสำคัญของปัญหา	6.40
10.2 แนวทางแก้ไข	
- ไม่ได้แก้ไข	100.00

ภาคผนวก

ภาคผนวก

คุณสมบัติของดินที่นำมาจัดคุณภาพที่ดิน (Land Qualities)

หน่วยที่ดินที่ 5

หน่วยที่ดินนี้มีสภาพการระบายน้ำของดินค่อนข้างเลว ความจุในการอุ้มน้ำของดินสูงมาก ความอุดมสมบูรณ์ของดินปานกลาง อินทรียวัตถุของดินบนปานกลาง ปริมาณฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมของดินบนต่ำ ปฏิกิริยาของดินบนเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง ดินล่างเป็นด่างถึงด่างอ่อน ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวกต่ำปานกลาง ความอิ่มตัวด้วยประจุบวกที่เป็นด่างปานกลาง ความเสียหายจากน้ำท่วมต่ำ มีระยะเวลาน้ำท่วมขัง 4-5 เดือน ความลึกของดินที่รากพืชสามารถชอนไชลึกมาก ชั้นความยากง่ายต่อการหยั่งลึกของรากดินปานกลาง ชั้นความยากง่ายในการเกษตรกรรมปานกลาง ไม่พบปริมาณหินโผล่ปริมาณก้อนหินดินบนและดินเหนียวจัด ปริมาณการสูญเสียดินน้อยมาก

หน่วยดินที่ $5I_1$

หน่วยที่ดินนี้คล้ายกับหน่วยดินที่ 5 แต่แตกต่างกันที่มีการชลประทาน

หน่วยที่ดินที่ 6.1

หน่วยที่ดินนี้มีสภาพการระบายน้ำของดินค่อนข้างเลว ความจุในการอุ้มน้ำของดินสูงมาก ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ อินทรียวัตถุของดินค่อนข้างต่ำ ปริมาณฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมของดินบนต่ำ ปฏิกิริยาของดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวกต่ำปานกลาง ความอิ่มตัวด้วยประจุบวกที่เป็นด่างต่ำ ความเสียหายจากน้ำท่วมต่ำ มีระยะเวลาน้ำท่วมขัง 4-5 เดือน ความลึกของดินที่รากพืชสามารถชอนไชลึกมาก ชั้นความยากง่ายต่อการหยั่งลึกของรากดินปานกลาง ชั้นความยากง่ายในการเกษตรกรรมปานกลาง ไม่พบปริมาณหินโผล่ปริมาณก้อนหินดินบนและดินเหนียวจัด ปริมาณการสูญเสียดินน้อยมาก

หน่วยที่ดินที่ $6.1I_1$

หน่วยที่ดินนี้คล้ายกับหน่วยดินที่ 6.1 แต่แตกต่างกันที่มีการชลประทาน

หน่วยที่ดินที่ 7.1

หน่วยที่ดินนี้มีสภาพการระบายน้ำของดินค่อนข้างเลว ความจุในการอุ้มน้ำของดินสูงมาก ความอุดมสมบูรณ์ของดินและปริมาณอินทรียวัตถุของดินปานกลาง ปริมาณฟอสฟอรัสค่อนข้างสูง ปริมาณโพแทสเซียมของดินต่ำ ปฏิกิริยาของดินบนเป็นกรดแก่ถึงกรดเล็กน้อย ดินล่างเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวกต่ำปานกลาง ความอิ่มตัวด้วยประจุบวกที่เป็นด่างค่อนข้างต่ำ ความเสียหายจากน้ำท่วมต่ำ มีระยะเวลาน้ำท่วมขัง 3-4 เดือน ความลึกของดินที่รากพืชสามารถชอนไชลึก ชั้นความยากง่ายต่อการหยั่งลึกของรากดินปานกลาง ชั้นความยากง่าย

ในการเกษตรกรรมง่าย ไม่พบปริมาณหินโผล่ปริมาณก้อนหินดินบนและดินเหนียวจัด ปริมาณการสูญเสียดินน้อยมาก

หน่วยที่ดินที่ 15

หน่วยที่ดินนี้มีสภาพการระบายน้ำของดินค่อนข้างเลว ความจุในการอุ้มน้ำของดินสูงมาก ความอุดมสมบูรณ์ของดินและปริมาณอินทรียวัตถุของดินปานกลาง ปริมาณฟอสฟอรัสต่ำปานกลาง ปริมาณโพแทสเซียมต่ำ ปฏิกิริยาของดินบนและดินล่างเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวกค่อนข้างสูง ความอิ่มตัวด้วยประจุบวกที่เป็นด่างสูง ความเสียหายจากน้ำท่วมต่ำ มีระยะเวลาน้ำท่วมขัง 4 เดือน ความลึกของดินที่รากพืชสามารถชอนไชลึกมาก ชั้นความยากง่ายต่อการหยั่งลึกของรากในดินง่าย ชั้นความยากง่ายในการเกษตรกรรมง่าย ไม่พบปริมาณหินโผล่ ปริมาณก้อนหินดินบนและดินเหนียวจัด ปริมาณการสูญเสียดินน้อยมาก

หน่วยที่ดินที่ $15I_1$

หน่วยที่ดินนี้คล้ายกับหน่วยดินที่ 15 แต่แตกต่างกันที่มีการชลประทาน

หน่วยที่ดินที่ 16.1

หน่วยที่ดินนี้มีสภาพการระบายน้ำของดินค่อนข้างเลว ความจุในการอุ้มน้ำของดินสูงมาก ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปริมาณอินทรียวัตถุของดินปานกลาง ปริมาณฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมของดินบนต่ำ ปฏิกิริยาของดินบนเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง ดินล่างเป็นกรดจัดถึงจัดมาก ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวกต่ำปานกลาง ความอิ่มตัวด้วยประจุบวกที่เป็นด่างค่อนข้างต่ำ ความเสียหายจากน้ำท่วมต่ำ มีระยะเวลาน้ำท่วมขัง 4-5 เดือน ความลึกของดินที่รากพืชสามารถชอนไชได้ลึกมาก ชั้นความยากง่ายต่อการหยั่งลึกของรากในดินง่าย ชั้นความยากง่ายในการเกษตรกรรมง่าย ไม่พบปริมาณหินโผล่ ปริมาณก้อนหินดินบนและดินเหนียวจัด ปริมาณการสูญเสียดินน้อยมาก

หน่วยที่ดินที่ $16.1I_1$

หน่วยที่ดินนี้คล้ายกับหน่วยดินที่ 16.1 แต่แตกต่างกันที่มีการชลประทาน

หน่วยที่ดินที่ 33.1

หน่วยที่ดินนี้มีสภาพการระบายน้ำของดินค่อนข้างดี ความจุในการอุ้มน้ำของดินสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปริมาณอินทรียวัตถุของดินค่อนข้างต่ำ ปริมาณฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมของดินบนต่ำ ปฏิกิริยาของดินบนเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง ดินล่างเป็นกรดจัดถึงจัดมาก ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวกต่ำปานกลาง ความอิ่มตัวด้วยประจุบวกที่เป็นด่างค่อนข้างต่ำ ความเสียหายจากน้ำท่วมต่ำ มีระยะเวลาน้ำท่วมขัง 4-5 เดือน ความลึกของดินที่รากพืชสามารถชอนไชได้ลึกมาก ชั้นความยากง่ายต่อการหยั่งลึกของรากในดินง่าย ชั้นความยากง่าย

ในการเกษตรกรรมง่าย ไม่พบปริมาณหินโผล่ ปริมาณก้อนหินดินบนและดินเหนียวจัด ปริมาณการสูญเสียดินน้อยมาก

หน่วยที่ดินที่ 33.1I_1

หน่วยที่ดินนี้คล้ายกับหน่วยดินที่ 33.1 แต่แตกต่างกันที่มีการชลประทาน

หน่วยที่ดินที่ 35.1

หน่วยที่ดินนี้มีสภาพการระบายน้ำดี ความจุในการอุ้มน้ำของดินปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปริมาณอินทรียวัตถุของดินค่อนข้างต่ำ ปริมาณฟอสฟอรัสของดินบนค่อนข้างสูง ปริมาณโพแทสเซียมของดินบนต่ำ ปฏิกิริยาของดินบนเป็นกรดปานกลาง ดินล่างเป็นกรดจัดถึงจัดมาก ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวกต่ำมาก ความอิ่มตัวด้วยประจุบวกที่เป็นด่างค่อนข้างต่ำ ความลึกของดินที่รากพืชสามารถชอนไชได้ลึกมาก ชั้นความยากง่ายต่อการหยั่งลึกของรากในดินง่าย ชั้นความยากง่ายในการเกษตรกรรมง่าย ไม่พบปริมาณหินโผล่ ปริมาณก้อนหินดินบนและดินเหนียวจัด ปริมาณการสูญเสียดินน้อยมาก

ที่มา : กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2545
แผนการใช้ที่ดิน ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำงาว แม่น้ำยมตอนกลางและน้ำแม่คำมี